

n, hogy is ta-
et mi, akik ki-
y is ne éjünk
ó lángokkal fo-
nk mi, akik a
ei vagyunk' Es
h, mi fékezük
tunk epekedé-
knak minden
nyira szerettük
r elmult a vá-
többnek, mint
rtam ó. Uram,
ngem Jákob.

hetedszer for-
ám, Labán elé
s sátora után.
nézett az örö-
a szemé s fel-
A. Azután pe-
n, hogy hiv-

szén te tudod,
vált a házban,
vel előbb sza-
Nem formálta
m vették szá-
ki se kívánta,
nyomorúsága
ségében volt
apám azt pa-
em eléje, en-
törből, ezért
valamely csal-
Ezért rejőz-
hogy kihall-
tyám pedig a

fia, Jákob, el-
hogy elnyerje
nem töröm
volna lehetsé-
öregebb előtt
az elsőszülött
szolgálok gu-
ellen való
olna az ilyen
tén, a föld
gnyit, hogy
ük emberek-
ok legyenek
em akarja az
heverjen s
nyes és gyű-
y kos és egy
ban, amely
tűrhethem te-
em szgyen-
beárva ma-
Lea, vedd a
akard be vele
bbhoz vezet-

em alatt ké-
ívatu
ségek

kát
ennyiség-
o, olcsó
K.
dőt,
at bárhol

Nr. 61.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

TELEFON: 1-77

Éjjeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ARAK:

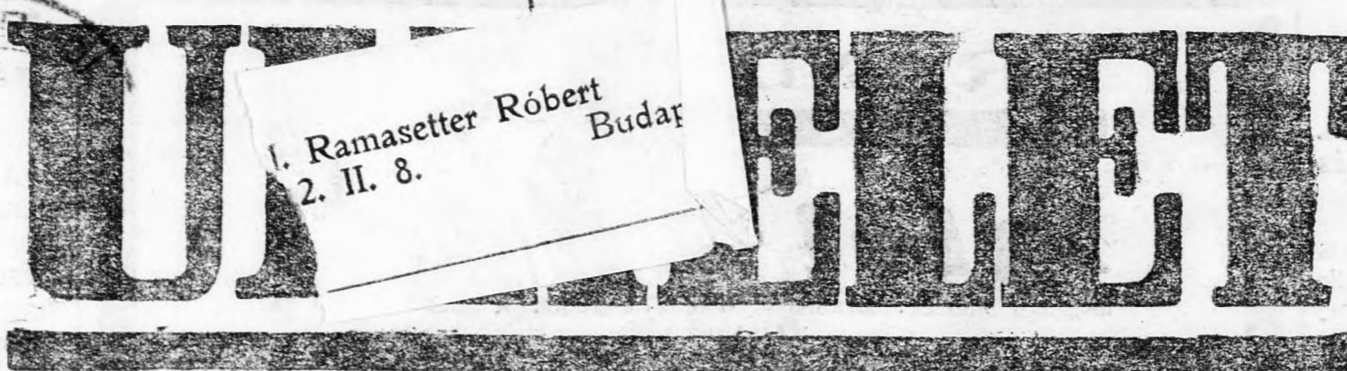
Egész évre	1150 Lei
Felére	600 "
Negyedévre	320 "
Egy órára	110 "

XI évfolyam * 36. szám

1928 február 14 Kedd

* 5688 Söbat 23 *

Cenzurat: Suclu

I. Ramasetter Róbert
Budapest
2. II. 8.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Az új kultusz törvény

Fontos tanácskozások Bukarestben az egységes zsidó felekezeti és politikai szervezkedésről

Az elmúlt hét folyamán az ország fővárosában igen nagyjelentőségű tanácskozások zajlottak le, amelyek korszakos fontossággal bírnak a romániai zsidóság életére. A tanácskozások, amelyekben résztvettek Románia összes zsidó vallási és politikai szervezeteinek képviselői, mindenekelőtt a parlament előtt fekvő új egyházi törvényjavaslat körül forogtak. A törvényjavaslat nem vonatkozik speciálisan a zsidó felekezetre, de mint általános egyházi törvény, amely az összes bevett felekezetek jogviszonyait van hivatva szabályozni, közvetlenül a zsidóságra is kihatással van. Több mint öt esztendeje, hogy az egymást váltogató kormányok készülnek ennek a törvényjavaslatnak benyújtására és politikai életünk nagyobb dicsőségére le kell szögeznünk, hogy a javaslat a mai napig sem készült el véglegesen. Különböző tervezetek forognak közkezen, ám a kormány felelős tényezői valamennyi tervezetről azt mondják, hogy még nem végleges és bizonyos módosításra szorulnak. Maguk a zsidó képviselők és szenátorok sem tudták mindeddig hozzájutni autentikus szöveghez s a kultuszminiszter csak a hét folyamára helyezte kiadásra, hogy a javaslat végleges szövegét a zsidó egyházak képviselőinek rendelkezésére bocsátja. A törvény bizonyos alapelvei azonban már ismeretesek és a bukaresti tanácskozások célja az volt, hogy az eddigi nyilvánosságra került adatok alapján átfoglatljon a törvény rendelkezéseivel kapcsolatban és javaslatokat tegyen a kormánynak a zsidóságot érintő kérdésekben.

A törvényjavaslatot dr. Niemerower bukaresti főrabbi ismertette az értekezlet résztvevői előtt és közölte, hogy Leopold kultuszminiszter az elmúlt napokban magához kérte a zsidó szenátorokat és képviselőket és kérte őket, hogy a zsidó felekezet nevében tegyék meg megjegyzéseiket és proпозиcióikat a javaslatl kapcsolatosan. A parlamenti képviselők meg is tették proпозиcióikat, a regáli hitközségek szövetsége azonban szükségesnek tartotta, hogy ezenkívül alkalmat adjon az országban lévő összes zsidó vallási és politikai szervezetek képviselőinek is a javaslatlhoz való hozzájárulásra.

A kultuszjavaslat eddig ismeretes formájában negyvennyolc szakaszból áll. Az első fejezet általános intézkedéseket tartalmaz a szabad vallásgyakorlatról, a vallási lelkiismeret szabadságáról, és az egyes egyházaknak az ország határai közé való korlátozásáról. A javaslat kimondja, hogy az egyházak a kormány hozzájárulása nélkül nem fogadhatnak el külföldi támogatást sem közvetlen egyházi, sem iskolai célokra. Az értekezleten egyöntetűen nyilvánult meg az kívánság, hogy az új törvény hathatós szankciókat állapítson meg a vallás védelmére és különösen a vallásgyalázkások elkerülésére. A parlament zsidó tagjai megbízást kaptak az értekezletől, hogy a kormány elé ilyen értelemben módosító javaslatot terjesszenek. A törvénynek gondoskodnia kell róla, hogy hasonló vallásgyalázkások, aminők Erdélyben a közelmúltban lezajlottak, a jövőben elő ne fordulhassanak.

A javaslat második része az egyes egy-

házaknak az államhoz való viszonyát szabályozza. Minden egyház köteles az új törvény életbeléptetésétől számított 6 hónapon belül elkészíteni belső szabályrendeletét, amelyet királyi dekrétum fog jóváhagyni. A javaslat a egyes felekezetek felsorolásánál a zsidóságot egységesen „Mózes vallás” névvel jelöli meg, azonban zárójelben megjegyzi: „cu diferite riteale sale” — különböző rítusúval. Vagyis bár a törvény csak egy zsidó felekezettel ismer el, mégis koncedálja, hogy annak különböző rítusai vannak, amelyeket respektálni kíván. Az erdélyi ortodoxiát képviselő Ullmann és Wesel főrabbi annak a kívánságuknak adott kifejezést, hogy a törvény kifejezetten ismerje el az ortodoxia különállását, annál inkább, mert az ortodox zsidóságnak ez szerzett joga.

A regáli zsidóság képviselői a legnagyobb megelégedéssel vették tudomásul az ortodoxia kívánságát és kijelentették, hogy azt a jövőben is igaz testvériséggel akarják respektálni. A kívánságuk mindössze az, hogy bizonyos adminisztratív kérdésekben, különösen az államhatalom felé, a zsidó felekezet is, mint egységes szervezet lépésben lépjen fel, mert csak így biztosítható annak hathatós védelme. Ezért elkerülhetetlen valamelyes szervezeti egységnek megletemése. Ullmann főrabbi ezzel szemben leszögezte, hogy az ortodoxia még adminisztratív szempontból sem hajlandó egységes szervezetet lépni a többi zsidósággal, mert így kívánják ezt az ortodoxia tradíciói.

A magunk részéről, akik minden kínálkozó alkalommal sikra szállunk a zsidóság egységes szervezkedésért, a vallási kérdésekben sok tekintetben jogosnak tartjuk az erdélyi ortodoxiának különállásra való törekvését és e különállás meg nem szűnő kihangsúlyozását. Vallási tekintetben valóban mély és szinte áthidalhatatlan különbségek vannak az erdélyi ortodoxia és a többi országrészek zsidósága között. Ezzel korántsem akarjuk azt mondani, hogy a többi országrészek zsidósága kevésbé volna egybeforrva a zsidó gondolatl, sőt ellenkezőleg, merjük állítani, hogy erőteljesen és népi öntudatban messze fölöttünk állanak. De vallási beállítottságuk egészen más, mint az ortodoxiáé és ezért az ortodoxiának minden joga meg van hozzá, hogy a maga különállását és belső autonómiáját megvédelmezze és kikövetelje.

Ugyanezért azonban le kell szögeznünk azt is, hogy az ortodoxiának sem szabad merev semákhöz ragaszkodnia. Új államhatárok és új életviszonyok közé kerültünk, amelyek szükségessé teszik felekezeti életünknek — amely magában foglalja népi életünk jelentős részét is — egységes szabályozását. Meg kell találnunk az együttműködés legszerencsésebb formáját, amely az ortodoxia teljes különállásának fenntartása mellett mégis lehetővé teszi a romániai zsidó hitfelekezetek valamelyes formai s adminisztratív egységét. Nem kételkedünk benne, hogy a megértés szelleme mindkét oldalon fenforog és tudjuk jól, hogy az erdélyi ortodox zsidóság tömegei és a hitközségek nagy többsége ugyancsak törhetetlenül áll a zsidó népi egység gondolatl mellett.

A mi ideálunk alapján véve, az egységes népközség, amely a zsidóságnak nemcsak vallási, de kulturális, szociális s karitatív szükségleteiről is gondoskodik. Ezen ideál felé kell törekednünk és erre az első lépés belső népi egységünk helyreállítása. A törvény megalkotása után összehívott zsidó felekezeti kongresszus lesz hivatala a belső szabályrendelet megalkotása kapcsán megtalálni az együttműködés legszerencsésebb formáját.

Nagy megelégedést keltett a bukaresti értekezlet résztvevői között az a bejelentés, hogy a törvényjavaslat legújabb szövegéből kiharadt az a passzus, amely feljogosítja az egyházakat, hogy a kultuszadót az állami végrehajtó közegekkel szedjék be. Információink szerint, a kormány azért hagyta ki ezt a pontot, mert egyes felekezetek, főleg az erdélyi szászok, olyan magas egyházi adókat rónak ki híveikre, melyek néha még az állami adók összegét is meghaladják és az állam nem akar segédkezet nyújtani ezen magas adók behajtásához. Minthogy ezen jognak megvonása súlyos veszedelemeket rejt magában különösen a zsidó hitközségek számára, az értekezlet elhatározta, hogy követelni fogja a kormánytól a hitközségi adónak állami uton való behajtását. A kormány legfeljebb azt szabhatja meg, hogy a felekezeti adó hány százalékát teheti ki az állami adóknak. Remény van rá, hogy a kormány nem állni fogja a zsidó felekezet képviselőinek eme kívánságát.

E tanácskozások alkalmából a különböző országrészek zsidó politikai szerve-

zeteinek képviselői alkalmat találtak arra, hogy behatóan megvitassák az országos zsidó politikai párt problémáját is. Dr. Mayer Ebner azt javasolta, hogy a meglévő politikai szervezetek lépjenek föderációba egymással, és alakítsanak egy legfelsőbb tanácsot, amint azt a különböző országrészek cionista szervezetei tették. Dr. Fildermann képviselő ellenzte a javaslatot és azt proponálta, hogy az Unionea Evreilor Romani legyen a kerete az egységes szervezetnek. A nemzeti álláspontot képviselő zsidó politikusok természetesen viszautasították ezt a javaslatot, mint elfogadhatatlant. Kijelentették azonban, hogy amennyiben az U. E. R. szintén átalakul Zsidó Nemzeti Szövetséggé és alapszabályait is ennek megfelelően módosítja, úgy meg van adva a lehetőség, hogy ehhez a szervezethez csatlakozzanak a többi országrészek Zsidó Nemzeti Szövetségei is. Dr. Fildermann a javaslatot tudomásul vette azzal, hogy azt megvitatás és jóváhagyás végett az U. E. R. legközelebbi vezetőségi ülésén elő fogja terjeszteni.

Nem lehet ma még felállítani a bukaresti zsidó tárgyalások mérlegét. Egy pozitívumot azonban már is regisztrálhatunk. Minden résztvevőben megerősödött a tudat, hogy elérkezett az ideje az erők összefogásának, s ha bizonyos elvi és technikai akadályok ma még utjában is állanak az egyesülésnek, minden jó zsidóknak kötelessége azon fáradozni, hogy ezek az akadályok elháríttassanak a zsidó jövő útjából.

Marion Ernő.

A Népszövetség biztonsaági bizottsága új javaslatot készített el a február 20-iki ülésre

((Genf, február 13. Az Uj Kelet tud.) Népszövetségi körökben minden cáfolat ellenére erősen tartja magát a hír, hogy a Népszövetség székhelyét meg fogják változtatni. Az erre vonatkozó kampány nem hogy meglanyhult, hanem egyre erősödik és bizonyos, hogy mindaddig, amíg a népszövetségi palota ügye dülőre nem jut, az akció nem fog abbanmaradni. Különösen a csehek és franciák követelik a Népszövetségnek Bécsbe való áthelyezését. De újabban Brüsszelt is sokat emlegetik, ami viszont az angolokhoz és németekhez való közelsége miatt különösen aktuális, bár sokan azt hiszik, hogy e kombinációk és igyekvések mögött politikai manőverek húzódnak meg. A Népszövetség titkársága tartózkodó hangon nyilatkozatban jelenti ki, hogy a népszövetségi székhely áthelyezése tekintetében eddig semmiféle konkrét lépés nem történt.

A Népszövetség biztonsaági bizottsága február huszadikán újra összeül. A bizottság mindazon államok képviselőiből tevődik össze, amelyek részt vettek a leszerelést előkészítő bizottság tanácskozásaiiban. Oroszország azonban ezúttal csak egy „figyelő” delegátust küld. A bizottság programja elsősorban a döntőbírósaági és biztonsági szerződések alapos megvizsgálása. Főadatául tekinti továbbá a bizottság azt is, hogy a népszövetségi tanácsot befolyásolja a biztonsaági szerződéseknek általánosítására. A bizottság vizsgálat tárgyává fogja tenni az eszközöket, amelyek a Népszövetségbe tömörült országokat abba a helyzetbe hoz-

zák, hogy a paktumban vállalt leszerelési kötelezettségüket végrehajthassák. A bizottság három fagja, Holsti (Finnland), Politis (Görögország), és Rutgers (Hollandia). A három referens önállóan készített el egy-egy memorandumot, amelyeket a 20-ikan megtartandó biztonsaági tanácskozásokon fognak megvizsgálni.

A népszövetségi tanács, mint ismeretes, március 5-ikén fog újra ülést tartani. Ezen az ülésen 25 pontot vesznek tárgyalás alá, amelyek között legfontosabbnak tartják azt a problémát, vajjon a danzingi kikötőt lengyel hadihajók is igénybe vehetik és vajjon a danzingi hatóságok jogosultak-e a német municiósraktárak ellenőrzésére. A danzingi kérdés komplexumba tartozik még a danzingi vasutasok póra a lengyel állam ellen. Ebben az ügyben kikérték a nemzetközi bíróság szakvéleményét, amely most készül és a Népszövetség ülésén az első programponctok között szerepelni. Ugyancsak az első kérdések között szerepel a bolgár stabilizációs kölcsön ügye is.

— Csak a Népszövetség márciusi ülésszaka után bocsátják ki a jugoszláv stabilizációs kölcsönt. Londonból jelentik: A Financial News valószínűnek tartja, hogy a tervezett ötvenmillió fontnyi jugoszláv stabilizációs kölcsönt a Népszövetség márciusi ülésszaka után bocsátják ki, miután ehhez a Népszövetség hozzájárulása is szükséges.

A könyvnyomatás új korszaka előtt

Miniatűr telefonkönyvek Newyorkban. A könyv egy centiméter vastag és nagyítócsővel együtt árulják

Tipikusan amerikai, fantasztikus gondolat valóra válásával próbálkozik a Newyork Telephone Company. Zsebtelefonkönyveket akar nyomtatni, nem kúrözumképpen, hanem kommersziális okokból. Európában el sem tudják képzelni, hogy ez is súlyos probléma lehet. És ha elképzelnék, mosolyogva térnének napirendre az ötlet felett, amit illetékes körök itt nemcsak fontolgatnak, hanem már a kísérleti megvalósítás stádiumába juttattak. A napokban ugyanis elkészült az első newyorki zsebtelefonkönyv: egy olyan könyv, amely az eljárás első komoly mind a három súlyos newyorki telefonkönyvet és mégis mellényzsebben hordható. Manhattan és Bronx kerület telefonkönyve 1536 meglehetősen apróbetűs oldalból áll, a brooklyni és staten islandi kerületek telefonkönyve 1116, a környék telefonkönyve 1152 oldal, összesen 3804 oldal.

Annak az eljárásnak, amellyel a könyvnyomatásnak ezt a csodáját produkálták, aquatone a neve. Fotográfiai kicsinyítés és zselatin alkotja a két főoperációt. Régióta kísérleteztek, de komoly eredményt csak a legutóbbi hat hónap alatt értek el. A telefonkönyv, amely az eljárás első komoly produktuma, nem egészen egy centiméter vastag. Szabad szemmel nem olvasható. A könyvhöz 10 centiméter hosszú nagyítócső jár. Ezzel a nagyítóval gyönyörűen lehet olvasni az új telefonkönyvet. A betűk és a számok nagyobbak benne, mint a rendes telefonkönyvben, amelyet szabad szemmel kell olvasni. A megtakarítás olyan óriási lenne, hogy esetleg a telefonszámba leszállítást is lehetővé tenné. A miniatűr telefonkönyv állítólag tartósabb is lenne, mint a nagy, mert éppen a redukált költség és terjedelem miatt olyan papíron készülhetne, amely ezer évig dacol az idővel.

Ez a kényelem vetekedhetnék azzal a kényelmetlenséggel, amit a nagyítócsővel alkalmazása jelent. Ha az előállítási ár óriási differenciáját tekintjük, azt kell hinni, hogy a könyvnyomatásnak ez az új kora szükség szerint be kell, hogy következzen. Egy-egy lexikon vagy tudományos könyvtár ma egész vagyonba kerül és évtizedek takarékoskodását követeli meg. A kultúrának kétségtelenül igen jelentős vívmánya lesz, ha a jól felszerelt házi könyvtár olcsó áron és jelentéktelen helyfoglalással minden lakásba bevo-nul.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Márosvásárhelyre
(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianó
gyárak képviselői.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Angolvászon

könyvkötőknek. Prima. Kérjen miniatűr ajánlatot

Lepage-tól, Kvár

URANIA MOZGO

Ma van a premierje

Iglói diákok

megható filmnek. Dráma a diákok életéből. A filmet zenekar és énekeszóló kíséri.

Minden délutántól fél 11 órai kezdettel **matiné előadás** melyen részvételt hozhatunk. Monopol Orient

Hindenburg beleavatkozik a német kormányválságba

A birodalmi elnök a parlament feloszlatása ellen. Hindenburg levele a kancellárhoz

Berlin, febr. 13. A német politikai változó fordulóponthoz érkezett. Hindenburg birodalmi elnök indítva éreztette magát, hogy beleavatkozzék a válságba és levelet írt dr. Marx birodalmi kancellárhoz.

A levél a következőképpen hangzik:

„Igen tisztelt Kancellár Ur!

Azok a hírek, hogy a kormánypartok között az iskolatörvény miatt mélyreható ellentétek merültek fel, arra indítanak engemet, hogy Önt, Kancellár Ur, arra kérjem, hogy semmit el ne mulasszon a kormányválság megakadályozására. A Reichstagban ezidőig igen fontos és nagyjelentőségű feladatokat kell megoldania. Eltekintve az új Fűltésjavítási javaslatból és a likvidációs törvényről, a parlamentnek nagy feladata, hogy a mezőgazdaságot gyors intézkedésekkel talpraállítsa. Ezenfelül a büntetőör-

vény reformját is kell, hogy elkészítse. Véleményem szerint, a hazai érdekek súlyos sérelme lenne és az egész német nép kára, ha most, a mai időkben a kormányválság akulttá válna és fel kellene a Reichstagot oszlatni.

Nagyon kérem, közölje a kormánypartok vezetőivel ezeket az aggályaimat. Appellálok az urakhoz és a frakciókhoz és kérem őket, hassanak oda, hogy egy munkaképes kormány maradjon az ügyek élén és függesszék fel az iskolakérdésben felmerült differenciákat, mindaddig, amíg az említett fontos ügyek parlamenti elintézését nem nyernek.

A birodalmi elnök levele nagy feltűnést keltett. A centrum azonnal tanácskozársra ült össze. Politikai körökbe azt hiszik, hogy a levél befolyása alatt a krízis megoldható lesz.

A republikánusok Hoover államtitkárt hivatalosan jelölték az Unió elnökségére

Newyork, február 13. A küszöbön lévő amerikai elnökválasztásra a két nagy amerikai párt: a demokrata és republikánus pártok nagy előkészületeket tesznek. A demokraták, minden valószínűség szerint, újra Coolidgét fogják jelölni az elnöki tisztségre, ezzel szemben a republikánusok legutóbb megtartott gyűlésükön Hoover kereskedelmi államtitkárt, akit segélyakciói révén Európában is jól ismernek, hivatalosan jelölte az elnöki tisztségre.

A régenstanácstól kéri a kolozsvári ügyvédi kamara a jogszolgáltatás anomáliáinak orvoslását

(Cluj-Kolozsvár, febr. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már több ízben foglalkozott a csatolt területek jogszolgáltatásának kérdésével. Számos esetben rámutattunk már azokra az anomáliákra, amelyek megnehezítik az erdélyi jogszolgáltatást, legutóbb pedig statisztikát közöltünk arról, hogy a pöriratok halmaza állandóan növekedik, ahelyett, hogy csökkenne.

Az erdélyi ügyvédi kamarák már több ször interviáltak az igazságügyminiszternél a törvényegyszerítés racionálisabbá tétele és a jogszolgáltatás meggyorsítása érdekében.

Stelian Popescu igazságügyminiszter néhány hónap előtti inspekcója némi javulást eredményezett. Kibővítették a bíróságokat, több új járásbírói szék állítottak fel, azonban ezek az intézkedések nem voltak eléggé messzehatók.

A múlt hónapban az ügyvédi kamarák majd rá néhány napra a kolozsvári ügyvédi kamara tagjai tartottak kongresszust Kolozsváron és erélyes hangú memorandumokat terjesztettek az igazságügyi kormány elé mindazon anomáliák kiküszöbölése és jogorvoslások érdekében, amelyek lehetővé tennék az igazságszolgáltatás zavartalan menetét és európai nivóra való emelését.

Néhány nappal ezelőtt a kolozsvári ügyvédi kamara tagjai újra megbízást adtak Suciu dékánnak egy új memorandum elkészítésére, amelyet a kamara a régenstanács elé kíván terjeszteni. A

memorandumban a kamara rámutat épen úgy, mint az igazságügyminiszterhez beterjesztett memorandumában azokra az anomáliákra, melyek következtében nemcsak az ország szenved, hanem amelyek a külföld bizalmát is megingatják hitelünkkel szemben. Az ipar és kereskedelem szempontjából különösen arra mutatnak rá, hogy a polgári perek lassúsága következtében a kifizetésre kerülő tartozások késedelme valószínűleg megbenjíti az ország kereskedelmének és iparának nyugodt vérkeringését. A régenstanács elé terjesztett memorandumban az ügyvédek jogorvoslást kérnek az új bélyegtörvény intézkedései ellen és felemlítik a kolozsvári itélőtábla nyomdájának ügyét is.

Suciu Joan dékán tegnap utazott Bukarestbe, ahol értekezletet tartott az ország dékánjainak ottani kongresszusán, ma pedig az összes dékánok élén megjelent a régenstanács előtt, ahol átnyújtotta a kolozsvári kamara memorandumát is.

— Kiraboltak egy prágai tudományos intézet pénztárszekerényét. Prágából jelentik: Ma éjszaka ismeretlen tettesek betörték a középiskolai kísérleti laboratórium hivatalos helyiségébe, amely a prágai intézet épületében van elhelyezve, és a hivatali vaspénztárszekerényből 112.000 korona értékű készpénzt loptak el.

Tut Ankh Amen

negyedik sarkamaráját is felbontották

A tudományos világot egyáltalában nem elégtette ki Tut Ankh Amen felbontott sarkamarájának eddigi felfedezése. A 400 kilós aranykoporsó és a nagyértékű ékszerek tudományos szempontból nem tulságosan jelentéktelenek. A tudósok azt várták, hogy majd az eddig még fel nem bontott 4-ik sarkamara fogja a nagy eredményt meghozni. Az egyiptológusok ugyanis első sorban irásokat vártak. Papyrusokat szerettek volna napvilágra hozni és azt remélték, hogy ezek az irások számos hiteles adatot fognak nyújtani az egyiptológia számára.

Most végre sor került a negyedik sarkamara felnyitására. Carter professzor nyitotta fel a sarkamát az egyiptomi kormány kiküldöttjei előtt. Az eredmény nagy csalódást keltett a tudósok körében. Eddig még nem került min. den napvilágra, de az bizonyos, hogy a tudós egyiptológusok nem találták meg azt, amit reméltek. A sarkamarában nincsenek papyrusok, nincsenek feljegyzések, a falak is csupaszok, sem festmény, sem vésés, sem irás nincs rajtuk, körülbelül 2000 műtárgyat találtak Carterék a sarkamarában.

Akadnak azért édekes műtárgyak a leletben. Van itt egy tökéletesen kidolgozott díszes váza, amelyet eddig még sehol sem láttak és amely valószínűleg Tut Ankh Amen belső szertveit őrizte. Van itt azonkívül egy memnevezetes ágy is, amely nagyon hasonló Tut Ankh Amen régebben megtalált ágához. Valószínűleg a fáraó feleségének ágya volt ez. Egy szépen kifaragott oroszlan hátán nyugszik az ágy és az egész nehéz arannyal van bevonva. Ezenkívül találtak egy strucclegyezőt, számos kerek kosarat. Egyes kosarakban különböző élelmiszereket, főleg aszalt datolyát találtak még teljesen ép, konzervált állapotban. A műtárgyakat a közeli napokban a kairói múzeumba szállítják. A sír feliratait pedig most tüzetes vizsgálat alá fogják venni: hátha felfedeznek valami befalozott titkos ájtót, amely mögött esetleg megtalálják a remélt feljegyzéseket.

— Félmillió svájci frank értékű szabadsalomért. Genéből jelentik: Méreteiben és alkotásai módjában egyformán szenzációs családi ügyben folytat nyomozást a genfi rendőrség és a vizsgálóbíró. Egy angol társaság feljelentést tett Gallusser genfi mérnök ellen, aki magasrangú és tekintélyes közvetítő segítségével egy szabadsalmat adott el az angol társaságnak s ezért félmillió svájci frankot vett föl. A társaságról később kiderült, hogy teljesen értéktelen. Gallusser mérnököt tartóztatták s állítólag sor kerül a csalásba beavatott közvetítők letartóztatására is.

Megérkeztek

a tavaszi újdonságok a legújabb parisi modell szerint női és férfi kalapátalkítás és formálás gyári áron 24 óra alatt

„IDEAL” női kalapüzletben

Cluj, C. R. Ferdinand (v. Veselényi u.) 8.

Formálások és alakítások a legteljesebben és gyári áron készülnek.

A REUMA NEM GYÓGYITHATATLAN BETEGSÉG!

Tegyen kísérletet a világhírű „KASTANIN” bedörzsölővel és meg fogja látni, hogy reuma, csúsz, köszvény, hüléses fájdalom stb. azonnal megszűnik! 1 üveg ára 100 lej, 4 üveg rendelésnél a portót nem számítjuk fel. Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. — Főraktár:

IRÓ gyógyszerár
CLUJ, Piata Unirii

(Bécs, fel) néhány napján a Wortm-gekkel kar év óta fenn Wortmann Ezeket a Krupp-rész te elé. A magát cze amollett az bert, aki a tudása rév fontos szel alelnöki kézségeket

A hét ele tában volt sorsa és ve érvényesen már nyilv den Werb dent elköv szolassa s dorfer—Kr lépett föl, sa. Az ő Ausztria g részvények lett.

Az a ha meg az in keresztiül s mig most fer—Krupp nem képes tenderfer, vnyitomeg téktelenség dőfést meg a Krupp-rész Krupp-rész ezáltal juss amely a p a kontrem seritette W

Délután

A c a

Argo halá átad

(Cluj-Ko let tudós párt kor sorában te kongresszu állapítani, tulságosan re ismétlő már a ha különösebb nak látszik és más v rűő gyüle tés hozni egyedül a lehet várn

A nemz egyidejűle gává tett zicióját. n párt turné héttel van parasztpár mikor a n ban gyüle tésüket ta párt azon hogy Gal mindenütt mában elé

A bécsi tőzsde alelnöke öngyilkosságának részletei

Wortmann megrázó bucsulevelet intézett a nyilvánossághoz

(Bécs, február 13. Az Uj Kelet tud.) Már néhány nap óta szájról-szájra járt a tőzsdén a Wortmann név azokkal a nehézségekkel kapcsolatban, amelyekbe a már 41 év óta fennálló, tekintélyes Nagel és Wortmann-fele magánbankház jutott. Ezeket a nehézségeket a Berndorfer-Krupp-részvények hirtelen zuhanása idézte elő. A cég ugyanis erősen angaszálta magát ezekben a részvényekben. Mindamélt az hitték, hogy Wortmann Róbert, aki általános személyi tekintélye és tudása révén, a bécsi pénzügyvilágban igen fontos szerepet töltött be s a bécsi tőzsde alelnöki székére is felemelkedett. A nehézségeket el fogja tüntetni.

A hét elején azonban a beavatottak tisztában voltak azzal, hogy a végpénzügyi sorsa és vele együtt Wortmann sorsa végérvényesen meg van pecsételve. Tegnap már nyilvánosan beszéltek a bécsi tőzsdén Wortmann nehézségeiről, aki mindent elkövetett, hogy a rossz híreket eloszlassa s az egyre jobban zuhanó Berndorfer-Krupp-részvények vásárlójának lépett föl, hogy a kurzuscsökést megállítsa. Az ő túlzott optimizmusa, amely Ausztria gazdasági fejlődése és a Krupp-részvények köré csoportosult, végzetévé lett.

Az a hatalmas angazmánja, amelyet még az inflációs időkben vett fel, éveken keresztül súlyosan nehezített vállaira, míg most végre belátta, hogy a Berndorfer-Krupp-részvények kurzusát tovább nem képes tartani. Ehhez jött még a Tatendorf, Elektorbau, Eos és egyéb részvénytulajdonosok angazmánja, amelyek éretlensége egyre növekedett. A halálos döfést mégis az okozta, hogy Wortmann, a Krupp-részvények szerelmese magát a Krupp-részvények kontrafinánciálta, hogy ezáltal jusson levegőhöz. Ez az önirónia, amely a pénzembert a hausse-játékosból a kontrafinánciálók közé vitte, végleg elkeserítette Wortmann. Apátiába esett.

Délután fél 4 órakor eltávozott a tőz-

dérről, miután még diszponensének azt az utastást adta, hogy 350 darab Mitterberger Kupfer-részvényt vásároljon vissza. Wortmann rendkívül zavart lényé néhány barátjának fel is tűnt, mindamélt senki sem sejtette, hogy milyen sötét gondolatokkal foglalkozik. Még tegnap délután azt hitték, hogy Wortmann összeköttetései révén még rendbehozhatja magát. De Wortmann, bár legbizalmasabb barátai-val beszélgetett és szorongó helyzetét meg is említette, még se kért tőlük segítséget.

Elvértá, hogy kérés nélkül is fel fogják neki önként ajánlani a segélyt.

Wortmann öt bucsulevelet hagyott hátra. Egyet fehér borítékban címzetlenül a zsebében hagyott, amelyet minden valószínűség szerint a nyilvánosság számára. A levél tartalma a következő:

„Bensőleg teljesen megtörve a szerencsétlenség teljes egészét látom magam előtt. Hogy ez mint keletkezett, általánosan ismeretes. A felelősség azonban tisztán engem érhet. Esküszöm itt a halálom küszöbén, hogy a szerencsétlenség bekövetkezése tisztán az én hibámból következett be. Utolsó kérésem: hogy az ugy materiálisan, mint erkölcsileg ártatlannak hagyják ki az én tisztán személyes ügyemből.

Nekik nem szabad bűnhődniük. Kérem, bocsássonak meg egy szerencsétlenségnek. Róbert Wortmann.”

— Rothermere új lapokat indít. Londomból jelentik: Lord Rothermere kijelentette, hogy lapok kiadására új részvénytársaságot alapít nyolcadfélmillió font alaptőkével. Az új részvénytársaság Manchesterben, Glasgowban, Birminghamban, Bristolban, Newcastleban, Liverpoolban, Ghelfieldben és Edinburgban esti lapokat fog kiadni.

Gyengéd arcőre most már biztosítva van!

Ha 20 leíért egy darab Elida lanolin szappant (csomagolatlanul) és 30 leíért Elida favorit-szappant (csomagolva) vásárolhat, akkor nincs szüksége arra, hogy valamely közönséges vagy ismeretlen piperezszappant használjon. Az Elida favorit-szappan oly enyhe és tiszta, dúsán és lágyan habzik, pompásan és teljesen át van illatosítva.

ELIDA Favorit SZAPPAN

A craiovai nemzetipárti gyűlésre, a liberálisok a jasi kongresszussal feleltek

Argetoianu szerint a kormány már Bratianu Jonel halála után le akart mondani, csak nem volt kinek átadni a hatalmat. „Aki szabad választást akar, választhat 1931-ben”

(Cluj-Kolozsvár, febr. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt kormánybuktató népgyűléseinek sorában tegnap, vasárnap a craiovai kongresszusra került sor. Meg lehet állapítani, hogy a nemzeti parasztpárt túlságosan hosszúra szabta a hétről-hétre ismétlődő gyűlések sorát és így már a harmadik gyűlés sem kellett különösebb szenzációt. Ma már bizonyosnak látszik, hogy ezek a helenként más és más városokban lebonyolításra kerülő gyűlések nem fognak meglepetést hozni és keményebb eredményt egyedül a gyulafehérvári nagygyűléstől lehet várni.

A nemzeti parasztpárt gyűlésekkel egyidejűleg a liberális párt, amely magáévá tette Duca belügyminiszter proklamációját, megismétli a nemzeti parasztpárt turnéját. A liberálisok teljes két héttel vannak hátrányban a nemzeti parasztpárttal szemben. Ugyanakkor, amikor a nemzeti parasztpárt Craiovában gyűlésezett a liberálisok első gyűlést tartották Jasiban. A liberális párt azonban el van szánva arra, hogy Galacon és Craiován keresztül mindenütt a nemzeti parasztpárt nyomában elérjen egész Gyulafehérvárig.

A két ülésről alábbi tudósításaink szármolnak be:

A Craiovai ülés.

Tegnap délelőtt tartotta meg a nemzeti parasztpárt olteniai kerületi gyűlést Craiovában. Körülbelül tízezer ember vett részt a gyűlésen. Potarca Virgil, a helyi szervezet elnöke üdvözölte a megjelenteket Maniu felé fordulva kérte, hogy a nemzeti parasztpárt követelje a régenstanácstól a kormány eltávolítását, a szabadválasztásokat és a nemzeti parasztpárt uralomra juttatását.

Mitronescu szenátor, Dobrescu Aurél, Joanutescu Pompiliu, Raducanu. Pan Halipa a különböző tartományok nevében mondtak beszédeket, majd Mihalache bírálta a kormány működését.

— Az ország gazdasági helyzete kétségbeesítő. A rossz politikai vezetést tetézi az, hogy az erkölcsök megromlottak. Követeli, hogy mindazokat, akik az ország javaihoz kárt okoznak, a legszigorúbban büntessék meg.

Junian, Popovici Mihály, Madgearu után Vaida-Voevod beszélt és Ducát támadta.

Ezután Maniu tartott hosszabb expo-

amelyben főképpen a törvények tiszteletbentartásáról beszélt.

A liberálisok jasi ülése

A liberális párt tegnap rendezte meg Jasiban ellengyűlését a két héttel ezelőtt ugyancsak Jasiban lefolyt nemzeti parasztpárti demonstrációra.

A Szidolfi-színházban Bratianu Gheorghe, a moldovai liberális szervezetek elnöke nyitotta meg a gyűlést és üdvözölte a megjelenteket. Iamandi Viktor képviselő a törvényhozóházak többségi képviselőinek nevében jelentette be, hogy a kormány nem távozik helyéről, a parlament együtt fog maradni mindaddig, amíg az eléje tűzött programot meg nem valósítja.

Lupu munkaügyi miniszter elmondja hogy 1917-ben miért hagyta el a liberális pártot és miért lépett ki tíz év múlva a parasztpártból, amikor a fuzió megtörtént Maniu és Mihalache között. A nemzeti parasztpárt — Lupu szerint — hibrid alakulat, a regionalizmus és a demagógiának a társulása.

Argetoianu földmívelésügyi miniszter azzal kezdte beszédét, hogy titkokat lep-

— Ami mondom, az meglepi önöket is, de meg fogja lepni a nemzeti parasztpártot, sőt a kormányt is, — mondta. Bratianu Jon halála után a jelenlegi kormány már elhatározta, hogy lemond és távozik a hatalomról.

De amikor arra terelődött a kérdés, vajjon kinek adjuk át a kormányzást, kénytelenek voltunk megállapítani, hogy nincs egyetlen párt se, amelyre nyugodt, hazafias lélekkel rábízhatók az ország sorsát. Még ma is az a helyzet, hogy készséggel eltávoznánk a kormányról, de nem tudunk.

A nemzeti parasztpárt folyton szabadválasztásokat követel.

1931-ben lehet szabadon választani

Teljesüljék kívánságukat. 1931-ben, amikor a jelenlegi parlament megbízása lejár, szabadon választhat az ország népe.

Duca belügyminiszter lekicsinylően nyilatkozik az ellenzék akciójáról. Szánakozni kell az erőlködéseken, — mondta — és nem félni tőlük. A kormánynak még nagyon fontos feladatai vannak. Meg kell javítania a közigazgatást, végre kell hajtania a gazdasági stabilizációt és a kulturális téren be kell fejeznie ofenzíváját, amelyet az analfabétizmus ellen indított.

Duca beszéde után Bratianu Gheorghe határozati javaslatot terjesztett elő, melyben kimondta a pártgyűlés, hogy bizalommal viselkedik a jelenlegi kormánnyal szemben és kéri, hogy a liberális párt fejezze be korszakalkotó művét.

— Párisban meggyilkoltak egy jezsuita pátert. Párisból jelentik: Perenes spanyol jezsuita atyát, a külföldi missziók titkárát, irodájában szétromboló koponyával találták meg. A rendőrség nyomában van a tettesnek és letartóztatása várható.

Amen amaráját is ották

agot egyáltalában t Ankh Amen felak eddigi felfedezések koporsó és a tudományos ságosan jelentékevárták, hogy majd bontott 4-ik sír eredményt megkaptak. Papyrusokat lágra hozni és az irások számos nyújtani az egyip-

erült a negyedik Carter professzamaát az egyiptei előtt. Az eredeteltett a tudósok nem került minem bizonyos, hogy nem találták meg A sírkamarában nincsenek felcsupaszok, sem sem írás nincs a mútárgyat amarában.

kes mútárgyak a kökéletesen kidolgozott eddig megvalósultak a szervet őrizte, mennyezetes hasonló Tut Ankh talált ágyához. feleségének ágya kifaragott orosz az ágy és az van bevonva, strucclegyezőt. Egyes kosarak szerekét, főleg még teljesen an. A mútárgyak a kairói múzeum feliratait pedig alá fogják vevévalami befalazott gott esetleg megvzések.

frank értéketlen jelentik: Mé módjában egy-ádi ügyben folyrendőrség és a ol társaság feliegenfi mérnök eltekintélyes közegy szabadsálmfáságnak s ezért t vett föl. A taterült, hogy teljeser mérnököt leor kerül a csatitók letartóztá-

megújabb parisi fi kalapátalaki-ron 24 óra alatt női kalapüzletben Veselényi u.) 8. a legzslésesekészülnek.

NEM BETEGSÉG! ted a világhírű pedőrszólóval és, hogy reuma, hüléses fájd, anal megszűnik. lej. 4 üveg ront nem számitjuk minden nagyobb. — Főraktár szisztár

SELECT MOZGO

Vörös betű

megható sláger, — főszerepben

Lilian Gisch

Fehér apáca — és

Lars Hanzon

Gösta Berling

Rendes helyárak, Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. Monopoli Főnam.

Néhány napon belül igéri a kormány a kártérítések teljes likvidálását

(Bucuresti-Bukarest, február 13. Az Uj Kelet tud.) Jelentettük, hogy az elmúlt napokban a nagyváradi zsidó hitközségek küldöttsége felkereste Duca belügyminisztert a decemberi rombolások által okozott károk megtérítése ügyében. A küldöttség tagjai Mittelmann Jakob, Wasserstrom Sándor, Vajda Sándor és dr. Réthi Pénteken és szombaton ismételték megjelentek Duca belügyminiszter és Franasovici államtitkár előtt, akik kijelentették, hogy a kártérítési összegeket a kormány már a legközelebbi napokban likvidálni fogja.

Munkatársunk felkereste Franasovici belügyi államtitkárt, hogy információt kérjen tőle a kártérítési ügy állásáról. Franasovici államtitkár munkatársunk jelenlétében telefonon felhívta Simionescu pénzügyi államtitkárt és közölte vele a kormány azon utasítását, hogy a pénzügyminisztérium haladéktalanul vegyen fel a Banca Nationalától húszmillió lej kártérítési célokra.

Ugyancsak közölte Simionescuval, hogy a nagyváradi kereskedők kárigenyét a kormány hat és félmillió leiben állapította meg, amelynek kifizetése iránt az illetékes pénzügyi hatóságok utasítást kapnak. Ami a templomok kárait illeti, a kormány a becslesekét újabb felülvizsgálás alá bocsátja, amelyeknek megtörténte után, vagyis két-három nap múlva ezen összegek kifizetése is megtörténik.

A kolozsvári és bánffyuhnyadi károokra vonatkozólag Franasovici államtitkár kijelentette, hogy még nincsenek birtokában a pontos kártérítések,

de azok beérkezése után ezeknek a károknak kifizetése iránt is haladéktalanul intézkedni fog. Az államtitkár véleménye szerint a preliminált húszmillió lejes összeg elegendő lesz az összes károk megtérítésére. Amennyiben azonban túllépnék a károk ezt az összeget, úgy a kormány erre a célra további összegeket is fog folyósítani.

Egy csernovitzi zsidó ügyvéd provízió nélkül közvetít Kolozsvárnak hárommillió dollár svájci kölcsönt

(Cluj-Kolozsvár, február 13. Az Uj Kelet tud.) A szomorú emlékeztető Schultze-Mischrajcszky kölcsöntárgyalások után hónapokig semmit sem hallottunk arról, hogy Kolozsvár városi tanácsa milyen újabb módokat keres annak a tekintélyes összegnek az előteremtésére, melynek megszerzése nélkül a halaszthatatlannul szükségesé vált beruházások kérdése meg nem oldható. Az utóbbi napokban azonban a kolozsvári városi tanács egyik tagja és egy tőkeerős svájci pénzcsoport romániai képviselője között rendkívül érdekes megbeszélés folyt, amely megbeszélések a jelenlegi kezdetleges stádiumában is a komoly siker kilátásával kecsegtetnek.

A külföldi kölcsön megszerzése Kolozsvár részére életszükséglet. Az évekkel ezelőtt elkészített és tervbevetett beruházási program megvalósításához egy lépéssel sem jutottunk közelebb. A vízművek átépítése, a hidépítési munkálatok, a városi közfürdő, a villamosművek gyökeres reorganizációja, a Széchenyi-terre tervezett vásárcsarnok stb., stb. felépítése a jövő zenéje maradt. Ilyen körülmények között indultak meg a megbeszélések annak a svájci pénzcsoportnak a

reprezentánsával, amely érdekelttség Csernovitz városának hárommillió dolláros külföldi kölcsönét folyósítja.

Max Diamant, csernovitzi zsidó ügyvéd, aki a svájci pénzcsoportot képviseli, a kolozsvári tanács egyik tagjával folytatott megbeszélései során kijelentette, hogy a hárommillió dolláros kölcsön folyósításához csupán a kormány hozzájárulása szükséges. Ha ez a hozzájárulás meglesz, úgy a kölcsön folyósításának nincs akadálya.

A kölcsön feltételei egyébként ugyanazok volnának, mint amelyeket Csernovitz hasonló összegű kölcsönénél megállapítanak. A kölcsön tíz évre szól, 8 százalékos kamatozással. Az évi amortizáció 2%, míg a fennmaradó kölcsönösszeg a tizedik év leteltével teljesen kifizetendő.

A kölcsön közvetítője, Max Diamant dr. rendkívül karakterisztikus egyéniség, akit Erdélyhez is bensőséges szálak fűznek. Nagypapja a péterfalvi papirgyár egyik megalapítója volt s ezt a gyárat Max Diamant is hosszú éveken át képviselte. A háború előtt költözött át Bukarestből Csernovitzba, amelynek most szerzte meg a külföldi tőke bevonulását.

Max Diamant egyébként a zsidó múlt európai híru kutatója. Nemrégiben jelent meg francia nyelven egy munkája, mely a francia zsidóságnak az albigenmozgalom alatt való helyzetével foglalkozik. Szenzáció-számba ment a munka ama megállapítása, hogy az albigenmozgalom alatt a zsidóság kulturtörténeti szempontból is óriási értéket képviselő

iratait szekérrakományi mennyiségben égették el. Max Diamant ezenkívül híres régész is és numizmatikai gyűjteménye minden szakember előtt ismeretes.

Max Diamant dr. portréját rendkívül jellemzi, hogy a kolozsvári kölcsöntárgyalások során nem kötött ki provizórt, amint ezt a csernovitzi kölcsönnél sem tette.

Maniu Gyula megrovásának visszavonását kérte az ellenzék a kamara mai ülésén

(Bucuresti-Bukarest, február 13. Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Manolescu Strunga elnökölt. A kormány tagjai közül Duca, Cipaianu, Franasovici, Dimitriu és Incullet voltak jelen.

A jegyzőkönyvvel Junian tiltakozik az ellen, hogy Maniut az előző ülésen rendreutasították és konstatálja, hogy a kormánypart elvesztette önmérsékletét és kijött a sodrából.

Manolescu elnök kifejezi, hogy Maniu a házszabályok 40. és 47. paragrafusa alapján utasította rendre meg nem felelő szavak használatáért. Amennyiben Maniu kijelenti, hogy nem használta az inkriminált szavakat, úgy rendreutasítását törölni fogják a Naplóból.

Junian szerint a gyorsírói jegyzetek nem tartalmazzák az elnök által kifogásolt kijelentést.

Manolescu: A botrány miatt a gyorsírók nem hallották, de én jól hallottam.

D. R. Ioanutescu interpellációt intéz a

belügyminiszterhez a vlascai prefektúra visszaélései tárgyában.

Duca kijelenti, hogy megvizsgálja az ügyet és csütörtökön fog válaszolni. Mitől kérdéseire is, amikor majd kitűnik, hol van az igazság.

P. Ioanutescu tiltakozik a buzai választói listák hibás összeállítására ellen, majd egy másik felszólalásában vizsgálatot sürget a kolozsvári CFR-nél előfordult szabálytalanságok ügyében és a bünyösök megbüntetését követeli.

Dimitriu közlekedésügyi miniszter kifejti, hogy a vizsgálat folyamatban van és annak eredményéről informálni fogja a kamarát.

Coltor kéri, hogy az olteancai esetre vonatkozólag tett kérdéseire ő is sürgős választ kapjon.

Nicolaescu egy helyi érdekű iparvágány körül tapasztalt panamát tesz szóvá, mire Dimitriu miniszter orvoslást ígér.

A kenyér, a hus és a tej maximális árának felemelését követelik a pékek, illetve a mézárósok és a tejtermelők

(Cluj-Kolozsvár, február 13. Az Uj Kelet tud.) Az élelmiszerekben beállott legutóbbi áremelkedés következtében a mézárósok, a pékek és a tejkereskedők részéről a városi tanács elé terjesztett memorandumnak megvitátásáért a polgármesteri hivatal összehívta az ármegállapító bizottságot, hogy kifejtse álláspontját egy a fogyasztók, mint a termelők szempontjából és véleményét terjeszsen elő a városi tanács állandó választmányára elé, amely holnap délelőtt fog dönteni az élelmiszerek maximálásának ügyében.

Az ármegállapító bizottságban, amelynek elnöke dr. Kertész Jenő városi tanácsos volt, résztvettek az ipartestület, a kereskedelmi- és iparkamara, a munkás-szakszervezet, valamint a fogyasztók és a termelők képviselői.

Dr. Kertész megnyitászavai után Ehrenfeld tanácsos kérte, hogy a városi tanács egy albizottságot küldjön ki a tényleges árak megállapítása végett. — Lehetetlennek tartom — mondotta — hogy amidőn az üzemek leépítenek s a munkanélküliek száma egyre nő, újra fel-emeljék az élelmiszerek árát.

Dr. Borda az ipar- és kereskedelmi kamara nevében hangsúlyozta, hogy amennyiben a városi tanács nem veszi figyelembe és nem tekinti hivatalos dokumentumnak a jövőben a kamarának a város elé terjesztett bizonyítékait, a kamara nem fog többé képviselőt küldeni az ármegállapító bizottság üléseire. Ezután a pékek követeléseit támogatta.

Glanz Gábor pékmester beszélt azután, aki a pékek jelenlegi súlyos helyzetét vázolta. Előadta, hogy ő maga három hónapi leforgása alatt több mint 150 ezer lejt fizetett rá üzemére.

Többen a pékek közül kijelentették, hogy a liszt árát nagymértékben emelték s ezért nem tarthatják meg semmilyen körülmények között a jelenlegi árakat.

Dr. Kertész elnök ezután zárta a kenyér maximális árának vonatkozó megbeszéléseket s a hus árának maximalását illetőleg nyitotta meg a vitát. Ehrenfeld tanácsos fenntartotta ugyanazon kijelentéseit, amelyek a lisztrel kapcsolatban

tett s kérte, hogy a hus árának a megállapítása érdekében is egy albizottságot küldjön ki a város.

Az ipartestület képviselője amellet foglalt állást, hogy az ármegállapítással kapcsolatban a városi tanácsos a realis helyzetet vegye figyelembe. Kijelentette, hogy a minisztériumok sem fizetik a maximális árszállítóknak, így például a hadügyminisztérium is tiszszázalékkal többet fizet a maximális áraknál. Guguian vághidigazgató az elnök kérdésére bejelentte, hogy az élő marhaárak az utóbbi négy héten 20 százalékkal emelkedtek. Véleménye szerint a városi tanácsnak csupán a sertéshús árát kell felemelnie, a marhahús ára maradhat a régi.

A mézárósok a sertéshusnak öt lejjel való felemelését követelték, mire dr. Kertész felolvasta a beérkezett jelentéseket, amelyek szerint Nagyváradon a sertéshús ára 41, Nagyszebenben 40, Brassóban 44, Temesváron 38, Szamosújváron 32, Aradon pedig 44 lej. Dr. Kertész felteszi a kérdést, hogy miért kell Kolozsváron 47 lejt megállapítani a sertéshús árát, amikor Szamosújváron ez csak 32 lej.

Kirkósa mézárósok-tulajdonoskéri, hogy huszszázalékkal emeljék fel a húsárakat, az élőmarha árak emelkedésével párhuzamosan. Kijelenti, hogy minden erőfeszítésük ellenére a mézárósok helyzete tarthatatlan s nem tudnak annyit sem megkeresni, hogy családjaikat eltarthassák.

Az idő előrehaladottságára való tekintettel dr. Kertész bezárta az ülést, amelyről a felvett jegyzőkönyvet a városi tanács állandó választmányának holnapi gyűlése elé terjeszti.

— Dinamitrobbanás egy oroszországi bányában. Moszkvából jelentik: A Donecvidék területén fekvő rascenkoveni ércbányában katasztrófális dinamitrobbanás történt, amelynek következtében 12 munkás meghalt, több pedig megsebesült. A katasztrófa úgy történt, hogy a bányamester a dinamitos ládáról le akarta venni a ráfagyott jégreget s a dinamit az ütés következtében felrobbant.

borotva
borotvaszappan
borotvaféno szíjj
borotvaecset

UNICUM

őnbortváló
őnbortváló pengék
acélárak
jelülmulthatatlanok

„UNICUM“ Kun Cluj, Calea Victoriei 2. szám

A steglitzzi dráma hőjét, Krantzot az ügyész már nem vádolja gyilkossággal

A német centumpárt meg akarja tiltani a sajtónak, hogy az ifjuság szemérmét sértő részleteket közöljenek a hasonló bűnügyekben

(Berlin, febr. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A steglitzzi dráma szombati tárgyalásán Scheller Hilda vallomását hallgatta meg a bíróság. Scheller Hilda elmondja, hogy abban a pillanatban, amikor lövés zajára hálósobájába rohant, halott bátyja mellett Krantz térdelt. Először gondolata az volt, hogy ő ölte meg bátyját. Krantz kijelentette neki, hogy főbélví magát, mert a látszat szerint, amely teljesen ellene szól, ő ölte meg bátyját. Erről a tervéről azonban Ratti Elinorával sikerült lebeszélnie Krantzot.

A tanuvallomások további folyamán Scheller Hilda idegrohamot kapott, mire az elnök elrendelte idegállapotának orvosilag való megvizsgálását. Scheller Hilda után Ratti Elinora kihallgatására került a sor, akinek feltűnően rövid szoknyája és táncosnő-külseje nagy feltűnést keltett a közönség körében.

Mint érdekes momentumot lehet feljegyezni a perrel kapcsolatban azt, hogy egyes német politikai pártok elhatározták, hogy a steglitzzi dráma ügyét a parlamentben is szóvá teszik. Állítólag a német centumpárt indítványt fog betervezni arra vonatkozólag, hogy egy új szakaszt vegyenek fel a német sajtótörvénybe, mely kimondja, hogy nem szabad jelentéseket közölni oly tárgyalásokról, melyek alkamasak az ifjuság szemérmérsztének sértésére. A javaslat indokolásában kimondja, hogy erre az intézkedésre azért van szükség, mert mióta a Krantz-perrel a lapok hasábas tudósításokban számolnak be, a fiatal gyerekek az utcákon, kezükben újságokkal állandóan a Krantz-perrel beszélnek és a tárgyalás legpikánsabb részleteit beszélnek meg.

Berlin, febr. 13. A steglitzzi dráma rendkívül érdekes fordulatokban gazdag tárgyalása alatt egy a bíróságban, mint főleg az ügyészen az a vélemény alakult ki, hogy Krantzal szemben el fogják ejteni a gyilkosságban való bűnrészség, illetve a gyilkosságra való felhajtás vádját. Biztosra vehető, hogy az ügyész nem fog halálra ítéletet kérni a vádlottá. Jogászörökben úgy vélekednek, hogy Krantz esetében nem lehet előre megfontolt szándékról szó, csupán a körülmények okozta erős felindulásban elkövetett cselekményről.

Berlin, febr. 13. A steglitzzi bűnpert a mai tárgyaláson is ernyedetlen érdeklődés kísérte. Mára már odafejlődött a dolog, hogy a pernek tőlönképen már nem is Krantz a vádlottja, hanem a kis démoni Hilda Scheller, Krantz védője, dr. Frey és Scheller Hilda között adáz harc vette kezdetét, ugyanannyira, hogy a védő már nem is Krantzot védi, hanem Hildát támadja s minden igyekezete arra irányul, hogy a tulajdonképen koronatanuként szereplő Hildát diskreditálja.

A tárgyalóterem végsőkig feszült atmoszférájában mindenkin az az érzés uralkodik, hogy a fiatal leány már nem sokáig bírja az önmagával és támadóival szemben való küzdelmet. Szinte szemmel láthatólag, percről-percre roppan össze s a tárgyalási szünetek alatt hisztérikus sírás és vonaglás rázza meg egész testét. Ennek ellenére a tárgyaláson hősiesen igyekszik viselkedni.

A vádlott Krantz már nem is védi magát s Hildával való viszonyáról a ki-

ábrándult emberek diszkreiciójával beszél. Ezzel szemben Scheller Hilda most

A betegesen fekvő Waiszlovitsot lakásán fogla kihallgatni a nagyváradi vizsgálóbíró

(Oradea-Nagyvárad, február 13. Az Uj Kelet tud.) A szombati diákper tárgyalásáról szóló jelentések különösen Nagyváradon keltettek óriási feltűnést, ahol még mindenkinek éienken emlékezetében élnek december hónap első napjainak borzalmas eseményei. A kolozsvári hadbíró-sági tárgyaláson elhangzott fantasztikus vallomások, amelyek ismét felelevenítették a forró víz és vasdarabok meséjét, különösképen pedig Bunescu volt rendőrprefektus nyilvánvaló hazugságai mellett megfontolkozást keltettek az eseményeket jól ismerő nagyváradi polgárság között.

Nagyváradon kihallgatják Waiszlovitsot

Amint azt már az Uj Kelet megírta, a most harmadikban kitűzött tárgyalás első két terminusára sem Waiszlovitsot, sem pedig a Park-szállodának a verkedésnél jelen volt személyzetét nem idézte meg a hadbíró-sági ügyészség. Végre is a harmadik tárgyalásra néhány nappal annak terminusa előtt Waiszlovitsnak kézbesítették a tárgyalásra szóló idézését. Azonban Waiszlovits, bár állapota az emlékezetes esemény óta lényegesen javult, még mindig nem hagyhatja el az ágyát és erről a városi főorvos igazolványával értesítette a kolozsvári hadbíró-ságot.

A kolozsvári hadbíró-ság előtt lefolyt tárgyalás azonban, ugylátszik, a nagyváradi halóságokra is megettette a maga hatását, mennyiben dr. Udrescu, a nagyváradi ügyészség vizsgálóbírája ma délután magához hivatta Waiszlovitsot, valamint a szálloda portását, Réz András is. Waiszlovits dr. Sós István ügyvéd által értesítette a vizsgálóbíró, hogy orvosiállom felváltan nem hagyhatja el a lakását, mire dr. Udrescu kijelentette, hogy személyesen fog kiszállani a helyszínre, hogy Waiszlovits Emil vallomását felvehesse. Megjelent azonban a vizsgálóbíró előtt Réz András portás, aki a következő vallomásban cáfolta rá a Diaconescu és Gheorghiei diákok, valamint Bunescu rendőrprefektus nyilatkozataira.

Mi történt a Park-szállodában?

December 7-én, délután három órákor egy harminc főből álló diákcsoport megállott a Park-hotellnek a Boulevardul Regele Ferdinandra nyíló kapuja előtt. A kapu be volt zárva, mert a szállodai személyzetet már előzően értesítették arról, hogy a diákok jönni fognak. A tömeg addig döngötte a hatalmas kaput, amíg az betört és a tömeg beözöndött a szálloda halljába.

Hol van Waiszlovits? — Kijelölték a diákok, mire előjött Waiszlovits és megkérdte, hogy mit kívánnak.

Le akarunk számolni, — hangzott a felelet és mintegy tíz diák botokkal és vasdarabokkal rátámadt Waiszlovitsra, akit ütlegelni kezdtek. Erre Waiszlovits előzárta a vadászkését és két diákot megsebesített, mire az egész csoport rárontott Waiszlovitsra és csak akkor távoztak el, amikor a szállodatulajdonos véresre verten, ajultan összeesett. Egy negyedóra múlva Waiszlovits magához tért és akkor a személyzet segítségével felvászorgott az emeleten lévő lakására. Körülbelül egy félóra múlva a Nagy Sándor felső bejárón mintegy ötven fő-

is kihívó magatartást tanusit és mintha már egy érett nő volna, pompás felkészültséggel igyekszik hazugságainak logikáját végigvinni.

A bíró azon kérdésére: Nem találja-e különösnek, hogy egy éjszakával előbb Krantznak esküdve hűségét, másnap Stephannal barátkozott, Scheller Hilda durcásan és gunyosan ezt a lakonikus választ adja:

— Sem neki, sem a másíknak nem esküdtem hűségét.

Frey védő szemére lobbantja Scheller Hildának, hogy illetlen viselkedése miatt nemrégén egy tánchelyiségből kiutasították. Hilda erre tiltakozva kiált fel:

— Nem igaz!
Frey erre újabb bizonyítékokat tár a leány elé, ráolvasva, hogy egyik barátja a betörő-világ ismert tagja volt, akit „Boxerkönig von Berlin”-nek hívnak most a moabiti börtönben ül.

A leány dadogva tiltakozik az ügyvéd eme feltevése ellen.

ből álló diákcsoport hatolt be az épületbe. Ekkor Waiszlovits levászorgott a szálloda udvari szobájába és ott maradt. Ez volt a szerencséje, mert a diákok felmentek az emeletre, felfeszítették a lakás

ajtáját a lakás teljes berendezését pozdorjává törték.

Eddig tart Réz András portás vallomása, amely Nagyváradon városzerte nagy szenzációt keltett.

Pénteken tolytatják a diákper tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, február 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szombaton megkezdett monstre pört, amelyen a gyászos emlékeztető rombolások összes főszereplői újra az országos érdeklődés központjába kerültek, váratlanul közjött akadályok miatt a hadbíró-sági ügyészsége február 17-ére, pénteken reggel kilenc órára halasztotta. A tárgyalás elnapolásának oka az, hogy Muntean kapitány hadbíró tegnapi nap folyamán megbetegedett és néhány napig nem vehet részt a tárgyalásokon. A tárgyaláson felvonult huszonhárom vádlottat most néhány napra újra visszavezették a hadbíró-sági börtönébe.

A pénteki tárgyalás a legérdekesebb lesz mindazok közül, amelyek eddig az ország ítélőszékei előtt a rombolások ügyében lezajlottak. A szombaton el-

hangzott vallomások, amelyek között Kereszturi Oltean Sándor szórakoztató elbeszélései és Bunescu volt nagyváradi rendőrprefektus fantasztikus tanuvallomása különleges szenzációt jelentettek az — egyhangú diáktanuskodások mellett néhány igen érdekes tanu nyilatkozataival fognak folytatódni. Kereszturi Sándor ellen, aki egy hallatlanul bonyolult és különböző világnézetű árnyalatokban bővelkedő mult után írói és műfordítói munkásságát terjesztette mentőkörülménynek a hadbírók elé. — számos nagyváradi polgár fog tanuskodni.

A hátralevő néhány napot úgy a védelem, mint a Negulescu kapitány által képviselt vád arra használja föl, hogy minél több adatot és bizonyítékot hozzon föl a vádpontok alátámasztására.

A francia radikálisok nem kívánják a Szyria fölötti mandatárius hatalmat

Poincaré az állandó mandátum mellett nyilatkozott

(Jeruzsálem, február 13. Az Uj Kelet tud.) A London-Kairó vonal egyik igen fontos szárazföldi öszekötő része az, mely Tarabulus kikötőtől Kap-Rasen Nakura palesztinai határközségig terjed és átvesz mind a két mandatárius ország területén. Ennek a vasutvonalnak az építkezése újabb élelken foglalkoztatja a francia politikát is.

Ponsot, Szyria kormányzója ugyanis valahányszor illetékes körök szóváltették ennek az új vasutvonalnak az építését, mindig hangsúlyozta, hogy az építkezést ne adják át magánvállalkozóknak, hanem a mandatárius államok kormányai maguk készíttessék el. Természetesen ez a felfogás a magánvállalkozókat nem elégtette ki és Szyria két nagyvállalkozója Sursac és Lutfallah, Párisban öszekötteéseket keresett abban az irányban, hogy az építkezéseket nekik adják ki. A francia bankok azonban csak abban az esetben hajlandók támogatni a két szyriai vállalkozót, ha a francia kormány hivatalosan kijelenti, hogy Franciaország legalább is a közeli tizenöt éven át Szyriában marad.

A bankoknak ez a kívánsága, fölöttébb jellemzi a helyzetet. Mutatja ugyanis, hogy vezető francia körökben nincs egyvntetű állásfoglalás arra nézve, hogy Franciaország meg akarja-e tartani a Szyria felett gyakorolt mandátumot. Ponsot kományzó ugyan többiben kijelentette, hogy Franciaország végleges mandátuma Szyria fölött ugyszólván elintézt dolog. A bankoknak ez a kívánsága most már a sajtót is erősen

foglalkoztatja és több újság követeli a kormánytól, hogy hivatalosan jelentse ki, hogy a francia köztársaság nem hajlandó lemondani a mandátumról.

Poincaré maga Franciaországnak Szyriában való állandósulása mellett nyilatkozott és nem hajlandó a két szyriai nagytőkésnek átengedni a vonal építését. Sursok és Lutfallah most már új taktikához folyamodtak. Egy „France-Syrie” bizottságot alakított a francia érdekeknek Szyriában való megszilárdítása céljából.

Ennek a komitének az lenne a feladata, hogy támogassa a két nagytőkés építkezési szándékát. Diszelnökül Lyauteyt, elnökül Francois Marsall volt minisztert akarják a vállalkozók megnyernie. Szándékukban van továbbá bevonnai a nagyobb francia városok kereskedelmi kamaráit, a Rotschildokat és a nacionalista új-ágok igazgatóit. Azonban, hogy tárgyalagos színezetet adjanak az alakulásnak, igyekeznek néhány baloldali vezető férfit is megnyerni a komité számára. A baloldaliak azonban már eleve tiltakoznak az ellen, hogy nevíket kapcsolatba hozzák az új alakulattal, amelyet reakciónak tartanak. A francia radikálisok ugyanis inkább a francia kötelezettségek csökkentését, sem mint azok gyarapítását kívánják Szyriában. Azonban maguk a szyriai politikai körök sincsenek egy véleményen a két vállalkozóval és azt mondják, hogy Franciaország és Szyria közötti ellentéteket, mindig pénzügyi ambíciók idézték fel

mennyiségekben ezeken kívül híres alkai gyűjteménye is ismeretes. tréját rendkívül szvari kölcsöntárstott ki provizótiak kölcsönél sem

sának ellenésén

lascai prefektura megvizsgálja az g válaszolni Mir. or majd kitűnik, k a buzaui vásszeállítás ellen. blálásában vizsgál CFR-nél előfor- ügyében és a büveteli. gyi miniszter kgy folyamatban van informálni fogja olteancai esetre seire ő is sürgős

ierdekű iparvámamát tesz szóhiszter orvoslást

tej melé- illetve melők

árának a meggy albizottságot lője amellet fog állapítással kapos a redlis helyjelentette, hogy tik a maximális dával a hadügylékkel többet fiál. Guguan vákérésére hejeárak az utóbbikal emelkedtek. rosi tanácsnakell felemelnie, a régi.

husnak öt lejjel k, mire dr. Kerzett jelentéseket adon a sertésbus 40. Brassóban mosujváron 32. Kertész felteszi kell Kolozsváron a sertésbus árát, z csak 32 lej. k-tulajdonoskéri, meljék fel a husk emelkedésével hogy minden nészárosok helytudnak annyit családjaikat el-

ágára való teárta az ülést, könyveket a vátmányának hol-

zy oroszországi jelentik: A De-ó racsenkoveni fális dinamitnek következtelt, több pedig ófa egy történt. dinamitös ladá-nyagotot légrétekövetkeztében

Staniol

vezérképviselőt és gyárraktár

LEPAGE

Kvár. Kérjen ajánlatot

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Fetelés szerkesztő: Jambor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Megindult Erdélyben is az ezévi Keren Hajjeszód akció.

Nagyrománia többi országrészeiben dr. Chaim Weizmann látogatásának kapcsán páratlan lendülettel indult meg a Keren Hajjeszód munka és a Regátban, valamint Bukovinában oly összegeket juttatott decemberben az Országépítő Alap javára, amelyek révén Románia az adományozó országok között Észak Amerika után a második helyre jutott. Weizmann professzornak szép reményekkel várt erdélyi látogatása sajnos elmaradván és a közben lezajlott szomorú események miatt Erdélyben a kampány megkezdése helyre nem pótolható halasztást szenvedett. A nagy nehézségek dacára, amelyeket az előbbi okok előidéztek, az erdélyi részű iroda mégis megtett minden előkészületet és hozzá is fogott az ezévi akció beindításához, mert el akarta kerülni azt, hogy az erdélyi zsidóság épen akkor, amikor Palesztinában a zsidóság támogatására, az új nagyszabású tervek realizálásához fokozottabb mértékben van szükség és amikor Románia többi országrészeinek zsidósága elismerésre méltó erőfeszítéssel megsokszorozza az eddigi eredményeket, kimaradjon a Keren Hajjeszód méltó támogatásából.

Az új kampány első stációja Nagyvárad, ahol dr. Zwi Wilenski palesztinai orvos, a jeruzsálemi központ kiküldöttje vezetésével indult meg a hó elején a Keren Hajjeszód munka. Bár Várad zsidósága talán a legtöbbet szenved az országra nehezedő gazdasági válságtól és csak nemrégben színhelye volt súlyos kilengéseknek, mégis bebizonyította, hogy van zsidó szíve, megérzi és megérti Palesztina ujjáépítésének fontosságát. A nehéz körülményekhez képest, a szórakozást is magától megvonó nagyvárad zsidók, igyekeznek eleget tenni Erec Jiszraellel szembeni kötelességüknek és ha a számbeli igyekezetével azon lesz, hogy méltón regáti vagy bukovinai városok eredményei mögött, meg kell állapítanunk, hogy alig akad Váradon zsidó, aki megtagadta volna anyagi támogatását a Keren Hajjeszódtól. Ennek megállapításakor ki kell emelnünk néhány zsidó férfi és asszony nevét, akik példatadó lelkes munkájukkal elsősorban járultak hozzá ahhoz, hogy a mai nehéz helyzetben Váradon a Keren Hajjeszód-akciót le lehet folytatni. Föl kell jegeznünk dr. Bárdos Imre, a Keren Hajjeszód elnökének, Katz Rudolfné, dr. Winkler Mórné, dr. Weimann Jenőné, dr. Kohányi Rezső neveit, akik fáradságot nem ismerve napokat áldoznak ennek a munkának.

Reméljük, hogy a várad zsidóság áldozatkészsége Erdély egész zsidóságának példaképpé fog szolgálni és minden igyekezetével azon lesz, hogy méltón sorakozzék a Regát, Bukovina és Besszarabia zsidóságához.

— **Pollák Adolf elhagyta Romániát.** Pollák Adolf, a zsidó népi mozgalom egyik kimagasló alakja és a Zsidó Nemzeti Alap jeruzsálemi kiküldöttje, mint ismeretes, az elmúlt heteket Erdélyben töltötte. Az országrész nagyobb városaiba látogatott el mindenütt felvilágosító előadásokban ismertette a zsidóság világhelyzetét és a palesztinai ujjáépítő munka mai állapotát. Pollák Adolf utolsó stációja Máramarosziget volt, ahol dr. Krémer Armin kíséretében érkezett meg. Sziget zsidósága öttagú rendező bizottságot alakított a cionista vezér fogadtatására. Pollák Adolf előbb egy bizalmas értekezleten adott utmutatást a zsidó propaganda munkáramajd a Polgári Körben nagyszabású gyűlés keretében tartotta meg átfogó

és az ujjáépítés minden részletére kiterjedő előadását. A nagy tetszéssel fogadott előadás után lezajlottak a választások. Az új vezetőséget Pollák Adolf iktatta lendületes beszéd kíséretében hivatalába. Minthogy Pollák Adolfot sürgős közéleti feladata Berlinbe szölitotta, Szigetről közvetlenül kiutazott az országból. Azonban március folyamán ismét visszatér Erdélybe, hogy propaganda-turnusát folytassa és még a tavasz folyamán befejezze.

— **Titulescu meg van elégedve párisi tárgyalásainak eredményével.** Párisból jelentik: A „Petit Parisien” szerint Titulescu külügyminiszter kijelentette a lap munkatársa előtt, hogy a Brianddal és Poincaréval folytatott fontos megbeszélések eredményeivel meg van elégedve. Titulescu szerdán Sanremóban Stressemannal fog találkozni.

— **Trotzkij megzokotték hívei?** Moszkvából jelentik: A „Morningpost” közlése szerint, a számkivetésbe elindult Trotzkij még mindig nem érkezett meg Vjorniba, száműzetésének kijelölt helyére. Trotzkij a múlt hét péntekén Frunze városába vonattal érkezett meg, ahonnan utját trojkával kellett volna folytatnia. A verziók szerint azonban Trotzkij Frunzéból eltűnt. Azt beszélik, hogy betegsége miatt utazik ilyen sokáig, egyesek azonban azt sutogják, hogy hűségese emberei megszoktették. Az orosz lapok Trotzkij elutasításával kapcsolatban szivettépő jeleket hoznak részleteket. A lapok szerint, amikor Trotzkij vonata elindult a munkásság, áttörve a rendőrkordont, körülvette vonatát. Több munkás a vonat alá fektett, hogy ezzel akadályozza meg Trotzkij vonatának elindulását.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségeit elbeszerzése előtt okvetlen tekintse meg

FISCHER ALBERT

butoráruházát

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 61

— **Francia tábornok a jövő háborújáról.** Párisból jelentik: Denvigne tábornoktól, a ruhrvidéki csapatok főparancsnokától megkérdezte az egyik francia lap munkatársa: nyilatkozzék, milyen lesz szerinte a jövő háborúja. A tábornok kijelentette, hogy a kémiai és bakteriológiai hadi eszközök döbbenetes fejlettsége mindenesetre arra mutatnak, hogy a jövő a kémiai háborúé. A haditegyesítő sorában a városok elpusztítása állana. A lokosságot mérgező gázokkal az utolsó előlényig ki lehet irtani, anélkül, hogy mód adódna a védekezésre. A tábornok végül kijelentette, hogy egy új háború kétségkívül pusztulást jelentene Európának és az európai kulturának.

— **A lengyel királykérdés.** Varsóból jelentik: A lengyel rojalista párt csütörtökön értekezletet tartott, amelyen a királykérdés részleteit tárgyalták meg. Az értekezlet elnöke kijelentette, hogy a király személyében még nem állapodtak meg, de a jelölésnél Pilsudszky marsall is számításba fog jönni.

— **A szervezett munkásság egyrésze tiltakozik a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésére irányuló akció ellen.** Megírta az Uj Kelet, hogy a Kereskedelmi és Iprakamarák központja, arra való hivatkozással, hogy a vasárnapi záróra miatt a munkásság nem tudja szükségleteit beszerezni, akciót indított a vasárnapi záróra felfüggesztésének érdekében. Ezzel szemben a kolozsvári egységes szaktanács a vasárnapi záróra épségben hagyása és a 8 órai munkaidő respektálása érdekében indított mozgalmat. A szak szervezeti tanács arra hivatkozik, hogy a munkásságnak nem az a problémája, hogy mikor, hanem, hogy miből szerezze be szükségleteit — s ez áll az egyéb fogyasztóközönség kilencven százalékára is. A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése tehát nem munkásérdek; a munkásérdek a munkanélküliség megszüntetése volna.

— **Temetés, mely a bucsuzítók letartóztatásával végződött.** Ma délután incidensekkel tarkított temetés zajlott le Kolozsváron. Délután négy órakor indult el a rabkórházból az a gyászmenet, mely Borzás Imréné, született Nagy Ilonát kísérte utolsó útjára. Nagy Ilonát ezelőtt két hónappal a kolozsvári hadbíróóság kilenc havi börtönrre ítélte, férjével együtt, mivel Bécsből tiltott politikai levelezést folytatott. Nagy Ilona tegnapelőtt súlyos betegsége következtében meghalt a rabkórházban. A temetésen több ezer munkás is részt vett, a gyászmenet élén pedig egy gyászfátyollal bevont munkászászlót vittek. A hatóság közegéi a zászlót elkobozták, a zászlótartót pedig letartóztatták. A sírnál Dán István és Nagy Géza munkásvezérek gyászbeszédet tartottak. Alig fejezték be gyászbeszédüket, őket is letartóztatták és a rendőrségre kísérték. Mihai rendőrprefektus azonban meggyőződve arról, hogy tulbuzgalomról, illetve félreértésről van szó, az összes letartóztatottakat azonnal szabadlábra helyezte.

Szép díszórát kap ajándékba

ha a hó folyamán 1000 lei értékben vásárol

A. BEER ékszerüzletében

Cluj, (Főter) Piata Unirii No 29

— **A budapesti egyetem ifjusága néma tüntetést határozott el a numerusz kizusszal szemben.** Budapestről jelentik: A vidéki egyetemek mintájára, a budapesti egyetem ifjuságának vezetősége is elhatározta, hogy néma tüntetést rendez a numerusz kizusszal szemben. Ma valameennyi egyetemen üres előadó-termek fogadták a belépő tanárokat. A tanárok ennek ellenére megtartották az előadásokat. Egyetlen fakultáson sem fordult elő incidens. A bölcsészeti egyetemre száz gazdasági hallgató vonult be, ahol demonstrációt rendezett, kiürítette a tantermet, de senkit sem bántalmazott.

— **Vasúti katasztrófa Dél-tiroiban.** Bécsből jelentik: Eddig kiderítetlen okokból a Dél-tiroiban lévő Woergl álmásta egy kettészakadt tehervonat 12 vagonja rohant be, amely nekiszaladt az állomáson vesztelő gyorsvonatnak. A karamból következtében két személykocsi összetört, a többi egymásra torlódt. Egy utas és két vonatkísérő súlyosan megsebesült.

— **Bánky Vilma Budapestben.** Budapestről jelentik: Az éjszakai bécsi gyorsral Budapestre érkezett, sok évi távollét után Bánky Vilma, a híres film-díva. Bánky Vilma leszállva a vonatról, miután megölelte hozzátartozóit, hangosan sírva fakadt. A művésznő a Hungaria-szálló egyik apartmanjában szállott meg. A színésznő az „Est” munkatársának csak annyit mondott, hogy rendkívül keveset aludt és most rohan szüleihez Pestszentlőrincbe. Kijelentette, hogy budapesti tartózkodásának kizárólagos célja az, hogy viszontlát-hassa szüleit. Filmvállalatától csak nehezen sikerült pár heti szabadságot kapnia s miután négy hét ráérte, az utazásra. Budapestben mindössze két hetet tölthet. Elmondotta még, hogy Budapestben nem szabad semmiféle nyilvános szereplésben résztvennie, nem szabad lefotografáltatnia magát és interjút sem szabad adnia.

— **Elzász kommunisták tüntettek Poincaré ellen.** Párisból jelentik: Poincaré Strassburgba való elutazása előtt a párisi pályaúdváron az elzászi kommunisták tüntettek a miniszterelnök ellen, mire a tömeg meg akarta lincselni Hubert kommista képviselőt, aki Poincarénak azt kiáltotta: „Le Elzász hiénaival!” A rendőrség nagy nehézséggel tudta megmenteni a nép dühétől a tüntetőket. Poincarének óriási sikere volt Strassburgban. 15.000 ember hallgatta a város háza erkélyéről tartott szónoklatát és részesítette nagy óvációban a miniszterelnököt.

— **Gyermekek baltával támadtak egy asszonyra, akinek Amerikából dollárokat küldtek.** Pozsonyból jelentik: Kis-köves faluban Danny Anna öregasszony Amerikából pénzes levelet kapott és a szomszédoknak lelkesedve újságot el, hogy a kapott dollárokat 26 ezer cseh koronára váltotta be. Vasárnap délelőtt az öregasszony házából segélykiáltások hallatszóttak. Mire a szomszédok odarohantak, három gyereket láttak elmenekülni. Az öregasszony fejébenél ájultan fektett a padlón és amikor magához tért, elmondotta, hogy három falubeli gyermek, akik közül a legidősebb 12 éves volt, baltával támadt rá és a pénzt követelte. A csendőrok a negyedik faluban találták meg a kiskoru bűnösöket.

— **Bomlás előtt a német középpártok koalíciója.** Berlinből jelentik: A néppárt végrehajtóbizottsága helyeslőleg tudomásul vette a parlamenti csoport magatartását, úgy hogy a centrummal való összműködés problémáitukussá vált és a koalíció felbomlása elkerülhetetlennek látszik.

— **Felgyújtotta a gyöngyösi munkásbiztosító-pénztár helyiségét, hogy elűntesse sikkasztásának nyomait.** Egerből jelentik: A napokban leégett a gyöngyösi munkásbiztosító pénztár. A vizsgálat megállapította, hogy gyújtogatás bünténye forog fenn. A rendőrség azt is kinyomozta, hogy a büntető elkövetője Gyulai József pénztárkezelő, akinek január elsején Balassagyarmatra kellett volna eltávoznia. Gyulai át helyezését különböző kibuvókkal halasztogatta, végre azonban elutazott Gyarmatra s épen elutazása előtt történt a tüzeset. A Gyulaira vonatkozó terhelő adatok következtében a budapesti munkásbiztosító-pénztár központja vizsgálóbizottságot küldött ki Gyöngyösre, a rendőrség pedig elküldte Gyulait, aki beismerte, hogy az 1925 óta a felektől átvett pénzt leg többször nem fizette be a pénztárba. Hogy sikkasztására rá ne jöjjenek, elhatározta, hogy felgyújtja az épületet.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE SI FABRICA DE CONFECTIONI DE HARTIE

CARTEA ROMANEASCA

S. A. SUCURSALA CLUJ.
CALEA DOROBANTILOR 14-16.

TIPOGRAFIA:

Execută cu deosebită îngrijire tot felul de imprimate pentru Banca, Industrie și Comerț, precum: Hârtie de Corespondență, Facturi, Plicuri, Cărți postale, Circulare, Prefuri curente, Registre, Cărți de adresă, Cărți de vizită etc. De asemenea execută tot felul de Imprime pentru Autoritățile publice, Broșuri, Publicațiuni de orice fel, Reviste, Ziare, etc.

LINIATURA MECANICĂ:

Execută cu acurateță și exactitate tot felul de Liniaură pentru Registre speciale de Contabilitate pentru Banca, Industrie și Comerț, etc.

LEGATORIA:

Leagă tot felul de volume, Cărți, Broșuri, Planuri, pentru Bibliotecă și Particulari.

FABRICA DE CONFECTIONI DE HARTIE:

Produce: Registre p. Contabilitate, tot felul de caete pentru Școală, Blocuri p. desen, Carnete, Plicuri, Hârtii liniate, etc.

Legszébb lemezek Lepage-nál

T. Hölgyek! Modern bubí transzformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbban és leglelküsemertesebben nálam szerezhetőek be. Tartós villanyos ondulálás, melynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kitüntetve hajfestészetet ténem. Minden színben, felismerhetetlenül, Párisi hercegnével, csak **Mussa Gyulánál** kapható, Str. Memorandului 10. — Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

Mare, Katz jegyesek lyett.)

Spitzer (Bernát) Béden külön é

Schwimm Jakab Cain külön értesít

— A rabl

tévedésből

kácsról jeles

kalandja vol

rekei gazda

felé tartott.

madták; az

mény tárgy

dalkodót, ho

el a földön.

ták az aléltá

azonban csa

Mikor a leü

tottak, megl

tévedtek, m

kirabolni.

pénzt sejtet

megsajnálta

mert mester

letre térített

fojták és b

Kaluja vissza

kozva vette

alrcos emb

megszóltat:

dotta az utó

duszagzad e

de a hasonl

magát ütöttü

ember, kárta

Korona fájd

jobb lesz s a

is, hogy ne t

a csendőrség

való volna, a

publika egész

mozza ki...

416 Kivette a

asztalra kéts

gyulást kíván

hoz jutni ne

a titokzatos r

talanul eltűnt

Néhány hó

rülnek a husz

lejes aranyép

parlament eg

vázott meg, a

tionala felhat

ronázás emle

értékben ara

vény végreh

pénzügyminis

között a nap

ció jött létre:

százezer dar

darab 25, szá

tincezer dar

veret. Ehhez

rudakat hasz

szítésére a l

a Royal Min

száz lejes ar

az ötven leje

a husz lejesel

nézve a 100

és 50 lejesek

és a husz leje

és száz lejes

rész, a 25 és

ezüst és réz

20 és 100 lei

nánd király

irás: Ferdin

A másik old

pénz szélén a

és az én jog

A 25 és 50 l

dinánd király

ralyné arcké

émek néhan

ha kerülnek

hogy nagyon

lag kis össze

színi, hogy

napján el is

értéke reális

Hirdessen

Eljegyzés. Bürger Malvin Cerei-Mare, Katz Márton Sighetul Marmatie jegyesek (Minden külön értesítés helyett.)

Spitzer Bertus Turda, Markovits (Bernát) Béla Oradea, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Schwimmer Dóri Timisoara és Stern Jakab Cainul-Mic jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A rablók fájdalomdíjat fizettek a tévedésből leült áldozatnak. Munkácsról jelentik: Különös és izgalmas kalandja volt a minap Kaluja István vercekei gazdálkodónak. Este, mikor haza felé tartott, ismeretlen tettesek megtámadták; az egyik támadó valami kemény tárggyal úgy fejvágta a gazdálkodót, hogy az vértől borítva terült el a földre. A rablók ezután kiforgatták az aléltan fekvő ember zsebeit, azonban csak tíz koronát találtak nála. Mikor a leült ember arcába világitottak, meglepetve vették észre, hogy tévedtek, mert másik embert akartak kirabolni, akinél nagyobb összegű pénzt sejtettek. A rablók, ugylátszik, megsajnálta a szerencsétlen embert, mert mesterséges lélegzéssel eszméletre térítették, aztán lakására szállították és bekötötték a sebeit. Mikor Kaluja visszanyerte eszméletét, csodálkozva vette észre, hogy körülötte négy álarcos ember áll, akik közül az egyik megszólalt: „Kedves uram! — mondotta az utonálló — mi ma éjjel egy dúsgazdag embert akartunk kirabolni, de a hasonlatosság folytán tévedésből magát ütöttük le. Látniuk, hogy szegény ember kártérítésül adunk önnek 200 korona fájdalomdíjat. Mindenesetre jobb lesz a saját érdekében ajánljuk is, hogy ne tegyen jelentést az esetről a csendőrségnek, ami amúgy is hiábavaló volna, mert rejtkehelyünket a republika egész csendőrsége sem nyomozza ki... Ezzel az ismeretlen utonálló kivette a pénztárcáját, letett az asztalra kétszáz koronát, aztán gyöngyűst kívánva a meglepetésében szoboz jutni nem tudó gazdálkodónak — a titokzatos rablók eltávoztak és nyomtalanul eltűntek.

Néhány hónap mulva forgalomba kerülnek a husz, huszonöt, ötven és száz lejes aranypénzek. Tavaly júniusban a parlament egy törvényjavaslatot szavazott meg, amely szerint a Banca Nationala felhatalmazást nyert, hogy a koronázás emlékére tizenötmillió lej értékben aranypénzt veressen. A törvény végrehajtásaként Bratianu Vintila pénzügyminiszter és a Banca Nationala között a napokban a következő konvenció jött létre: A Banca Nationala háromszázezer darab 20 lejes, százötvenezer darab 25, százötvenezer darab 50 és harmincezer darab 100 lejes aranyérmét veret. Enhez a kincstárban levő aranyrudakat használják fel. Az érmék elkészítésére a londoni királyi pénzverdét, a Royal Mint London-t bízza meg. A száz lejes aranypénzek sulya 32 gram, az ötven lejeseké 16, a 25 lejeseké 8 és a husz lejeseké 6 gram lesz. Nagyságra nézve a 100 lejesek átmérője 35 mm., az 50 lejeseké 40, a huszonötösöké 30 és a husz lejeseké 21 mm. lesz. A husz és száz lejes aranyérméköt arany és réz, a 25 és 50 lejeseket pedig arany, ezüst és rézgyvegyületből készítik. A 20 és 100 lejesek egyik oldalán Ferdinánd király arcképe lesz, ezzel a felirattal: Ferdinand I Regele Romanilor. A másik oldalon az ország címere. A pénz szélén a következő vésés: A haza és az én jogom (Patria si dreptul meu). A 25 és 50 lejesek egyik oldalán Ferdinánd király, másik oldalán Mária királyné arcképe lesz látható. Az aranyérmék néhány hónap mulva forgalomba kerülnek. Tekintve azonban azt, hogy nagyon kis mértékben és aránylag kis összegben készítetik el, valószínű, hogy már a forgalombahozás napján el is tűnnek. A pénzek aranyértéke reális.

Hirdessen az „Uj Kelet“-ben

SPORT

Hockey Club (Bukarest)—Universitatea 5:1 (2:1,2:0) Az Universitatea hokkicsapatának bukaresti revánsmérkőzése, mint előrelátható volt, nem hozott sikert a kolozsváriaknak. Ezt természetesen is kell vennünk, hiszen az országos bajnokcsapat saját otthonában sokkal erősebb összeállításban szerepelt, mint Kolozsvárt és az otthoni környezetben, saját megszokott pályáján még biztosabban győzött, mint a bajnokság alkalmával. A két csapat a következő felállításban szerepelt:

Hockey Club: Mardonescu, Polizu, Bratianu, Nadler, Botez, Grant I. Univesitatea: Berkes (?), Szabó, dr. Hirsch, Bencze, Bilkei, Ghilezan.

A mérkőzés nagy részében a bukarestiek vannak fölényben, a kolozsváriak ritkábban, de elég veszélyesen támadnak, a Polizu—Bratianu hátvédpár azonban kitűnően szerepel. A helyiek góljait Botez (3) Nadler és Grant I. lőtték, míg a vigaszgólt dr. Hirsch Elemér szerezte meg.

Temesvári futballeredmények. Temesváron már hetek óta játszanak a csapatok tréningmeccseket, ugy, hogy a közelgő tavaszi bajnoki szezon már tip-top formában találja majd a játékosokat. A tegnapi meccsek eredményei: Kinizsi—Kisoda 10:0. Kinizsi II.—Freidorf II. 3:0. TMTE.—Banatul 4:0. Nagy meglepetés. TAC—Unio 5:3. Rapid—Freidorf 7:1.

KÜLFÖLD

Budapest: Hungária—Viena 4:3 (3:1). Rendkívül nagy közönség előtt játszották le az érdekes nemzetközi mérkőzést. A mérkőzés első husz percében a Hungária legénysege remekelt és játékkal elragadta a közönséget. Ezután a pesti csapat játéka ellanyhult. A mérkőzés nyolcadik percében Hirzer gólt rug a Viena kapujába. Alig három perccel később Opata a második gólt rugja a bécsieknek. A harmadik gólt a Viena Brauntól kapja a 17-ik percben. A Viena minden játéktudását összeszedte és lefutásaival állandóan fenyegette a Hungária kapuját. A harmincnyolcadik percben Gschweidel elhelyezte a második gólt a pestiek kapujában. Novacskek ezután gólt rug a Viennának, miközben Kocsis érintette a labdát. Klug bíró a gólt érvénytelenítette és tizenegyest ítélt meg, amit Blum rugott be a pestiek kapujába a hetvennyolcadik percben. A mérkőzés nyolcvankilencedik percében a Hungária lefutással megszerzi a nyertes gólját, amit Hirzer rugott a Viena kapujába. A Hungária legjobb emberei Konrad, Hirzer, Opata és Braun voltak. A Viena legjobbjai Gschweidel, Hoffman, Blum és Giebisch voltak. Klug bíró elfogulatlanul bíráskodott.

Szombathely: Sabaria—Slovan 6:2 (2:1). A mérkőzésen a Sabaria óriási fölényt mutatott. Ez a fölény különösen a második féldőben látszott meg, mikor a Sabria ellenfelét valósággal odaragasztotta a kapujához.

A budapesti nemzetközi korcsolyaverseny eredményei a következők: 500 méteres gyorskorcsolyázás: I. Keiser 48 mp. II. Schilling (Wien) 49.1 mp. III. Fons 49.3 mp. IV. Urban 49.4 mp. 500 méteres gyorskorcsolyázás: I. Erdélyi 10 p. 03mp. II. Pellischek 10 p. 10.14 mp. III. Urban 10 p. 16.4 mp. IV. Keiser 10 p. 20.2 mp.

VITARA KAS ZONGORAK... STERNBERG—ORADEA... Regele Ferdinand 14.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora Kedd Vén leányok (Napibérlet 29 sz. C Sor zatszám 27) Szerda: Vén leányok (Napibérlet 30 szám Sorozat 228)

Csütörtök: A világhírű „Drezdai vonósnegyes, egyetlen hangversenye. (Nagyon mérsékelt emelt helyárral. Premiére bérlet 29 szám. S. 229.) Péntek: Román előadás. (S. sz. 230).

Szombat d. u. 3 1/2-kor: Peleskei nótárius. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyárral. Bevezető előadást tart Kovács Dezső. S. sz. 231.)

Szombat este 8 1/2-kor: A macska. (Ujdonság, először. A párisi idény legkacagtatóbb szenzációja. Premiére bérlet 30. szám. S. sz. 232.)

Vasárnap 2 1/2-kor Orlov. (Olcsó helyárral. Kobay Ildikóval, László Andorral, Mátyás Aladárral. S. sz. 233.)

Vasárnap 5 1/2-kor: A macska. (Ujdonság 2-odszor. S. sz. 234.)

Vasárnap este 8 1/2-kor: Tolonc. (Ünnepi dísz-előadás Szentgyörgyi István születésének 87-ik évfordulóján. Napi bérlet 30. szám B. S. sz. 235.)

Hétfo: Román előadás. A Színházi iroda közleménye

A drezdai vonósnegyes csütörtök esti hangversenye. A Magyar Színház idei hangverseny-évjáának (Dohnányi, Bartók, Helge Lindberg, Rosé quartett Donkozák-kórus) betetőzése és igazi koronája a drezdai vonósnegyes csütörtök esti hangversenye lesz. A világhírű quartett amely ma versenyen felül áll a maga nemében az egész világon, berlini, bécsi, budapesti, római, müncheni nagy diadalai után jön Romániába s Bukarestbe való utazása közben egyetlenegy estére megállapodik Kolozsvárott. A drezdai vonósnegyes hangversenye csütörtökön este lesz. És pedig a bérlők iránti figyelem jeléül az idénynek ezt a nagy zenei eseményét premiére bérletben tartják meg. A helyek árai nagyon mérsékeltnek lesznek emelvé, tehát sokkal olcsóbbak, mint az eddigi hangversenyek alkalmával. A drezdaiak műsora ez: Schubert D moll. Dworak F. dur op. 96. Haydn: D dur. Jgyekről tanácsos előre gondoskodni.

Uferini jön! Uferini mester, a világhírű többbizen kiüntetett illuzionista és teljes társulata a jövő héten néhány estén Kolozsvárott fog vendégszerepelni.

A macska. Harsogni fog szombaton este a Magyar Színház nézőtere a kacagástól. A párisi színházi szezon legmulatságosabb, legragyogóbb bohózat-uidonságát, a Macskát fogják bemutatni. Aki felejteni akarja két és félórán napi báját, buját, gondját, az váltsa meg szombath este a jegyét. Azzal a jóleső érzéssel fog 11 órakor mindenki a színházból távozni, hogy sohasem mulatott ilyen jól. A Macska második előadása vasárnap fél 6 órakor lesz. A Macska főszerepeit Laczkó Aranka, Székelyhidy Adrienne, Marsi Gizzi, Kemény László, Tóth Elek, Mihályffy László, Lantos Béla játsszák.

A rejtélyek és csodák revüje 35 képből. A jövő hét négy estéjén a Magyar Színházban világhírű Uferini mester és teljes társulata egy 35 képből álló káprázatos és változatos revüt fog bemutatni. Néhány év előtt már járt itt nálunk Uferini mester, de most teliesen új számokkal, új meglepetésekkel, új föl szereléssel érkezik. Egyik főattrakció: Egy eleven ló eltüntetése. Egy élő ember átfurása. A vendégszereplés pontos napiait holnap már közölni fogjuk.

PAPIR gyárraktár Lepage, Kvár Kérjen ajánlatot Belföld-külföld legnagyob sikeru zenezamait tartalmazza az uj Moravetz Album 1928 43 pompas zenemu 175 lei. Mindenutt kaphato

KULTUREMBERNEK

mindennapi szükséglet a jó könyv!

Az Uj Kelet könyvostálya az alábbi jó könyveket ajánlja:

- Kassák Lajos: Egy ember élete I-II-III. köt. 459 La Fontaine: Mesék (diszkiadás) 748 Tolsztoj: Kozákok 238 Pünkösti Andor; Barcay Bella a szeretóm 136 Dr. Hollós: Bucsum a sarga háztól 136 Dumas: A kaméliás hölgy 170 Hermann Bang: Reményvesztett nemzedék 170 Makkai Sándor: Ördögcséker 840

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Az Ady körüli irodalom legkiválóbb terméke Hatvany Lajos könyve

ADY

a kortársak között

Ady Endre levelei és levelek Ady Endréhez.

204 lei. Az Uj Kelet könyvostályában

Erdős Renée könyvei

- Santerra biboros, két kötet L 34.- Ösök és ivadékok Az uj sarj, 2 kötet L 340.- Az élet királynője 2 kötet L 408.- Berekesztett utak L 340.-

Teano Amaryll egyszerű élete

- A hárfás L 170.- A herceg L 153.- A meztelen táncos L 238.- Nyírtaerdő L 163.20 Egy szerelmes nyár története L 136.- Assisibeli zsoldos L 51.- Római levelek L 190.40 Nagy sikoly, 2 köt. kb. L 300.- Aranyveder L 102.- Egy perccel alkonyat előtt L 51.- Római napló L 136.- Lavinia Tanin házassága 2 kötet L 408.-

MEGJELENT Tibor Dénes uj könyve

MIÉRT

Váírat a háboru borzalmaíróról, zsidó katonák hősie viselkedéséről, novellák, riportok, élmények. Abel Pann és Guncser művészi címlapjával.

Ára 100 lei Kapkatók az Uj Kelet könyvostályában.

Legujabb magyarnyelvű ZOLA-könyv

Az emberi duvad

Ára 100 lei az Uj Kelet könyvostályában

ARTÉ GRAFICE SI ECTIUNI DE HARTIE... MĂNEASCA... SALA CLUJ... ANȚILOR 14-16... GRAFIA: Ingrijire tot felul de... MECANICA: si exactitate tot felul... ORIA: plume, Carti, Broşuri... CTIUNI DE HARTIE: Contabilitate, tot felul... lemezek... e-nál... Modern bubí trans... Gyulánál kap...

Közgazdaság

Véglegesen approbálták a kolozsvári állandó mintavásár felállítását

(Cluj-Kolozsvár, febr. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már többször foglalkozott a kolozsvári állandó mintavásár ügyével, melynek felállítása elé különösen a Bukarestben székelő kereskedelmi és iparkamarák szövetsége gördített akadályokat. A cluji ipar és kereskedelmi kamara épen úgy, mint a Sfatul Negustoresc, valamint Kolozsvár város tanácsa hiába interveniált több ízben az illetékes minisztériumoknál a mintavásár ügye, a kereskedelemügyi minisztérium aprobalása ellenére a kamarák szövetségének ellenállásán megbukott.

A mult hét folyamán Tuffli Richard, Kolozsvár helyettes polgármestere és Caciula N. a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara főtitkára együttesen utaztak le Bukarestbe az állandó mintavásár ügyének végleges megoldása érdekében. A két kiküldött magával vitte a kamarák és a város tanácsának memorandumait, amelyeket azonban a kereskedelemügyi miniszter kizárólag a kamarák Bukarestben székelő szövetségének jóváhagyása után aprobalhatott véglegesen. A kamarák szövetsége ez-ideig saját érdekeit a mozgó mintavásár intézményét látta veszélyeztetve a kolozsvári állandó mintavásár felállításával. Ezuttal azonban Negrutiú mérnök, a kolozsvári iparkamara elnökének energikus intervenciójára a szövetség mégis hajlandó volt jóváhagyni Kolozsvár városának a kérését. Ezen jóváhagyás alapján a kereskedelemügyi miniszter természetesen semmit nem látott fenntartani a kérés teljesítésével szemben és véglegesen aprobalta a kolozsvári állandó mintavásár felállítását.

dó mintavásár felállítását.

A nagyjelentőségű intézmény kezdetben Kolozsvár, ismét Erdély kereskedelmi centruma lesz s így nemcsak Kolozsvár, hanem egész Erdély kereskedelme, — mely eddig a forgalom csökkenése miatt leépítésre kényszerült, — a fejlődés nagy jelentősége előtt áll. Az egész gazdasági élet a mintavásár állandósításával fel fog frissülni s így a bel- mint külkereskedelmünk újja fog születni.

Kolozsvár városa egyébként anyagilag is támogatja a mintavásár intézményét, amennyiben ez a város lakosságának szempontjából is nagy jelentőséggel bír. A mintavásár felállítására a kolozsvári sporttelep mögötti nagykiterjedésű telepet jelölték meg, melyet a város a mintavásár rendelkezésére bocsát.

Tuffli helyettes polgármester holnap fog beszámolni bukaresti útjának eredményéről a városi tanács állandó választmányának és ugyanakkor a mintavásár ügyéről referálni fog. A mintavásár szervezési munkálataival megbízott tizenöttagú bizottság, amelynek Mihali polgármester az elnöke, máris akcióba lépett és tavasszal már meg is kezdődnek az építkezési munkálatok.

A kiadott miniszteri engedély köteleseggé teszi az ipar- és kereskedelmi kamarának a mintavásárnak megfelelő kiállítási pavilonnak felépítését, épen ezért a kamara elhatározta, hogy a mintavásár fentartásának finanszírozására külön részvénytársaságot alakít, amelyben a kibocsátható részvények egy jelentékeny hányadát a kamara jegyzi le, a többi részét azonban nyilvános aláírásra bocsátja ki.

A Banca Nationala jelentésének tanulságai

(Cluj-Kolozsvár, február 13. Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala a mult hét folyamán tette közzé az 1927 évi mérlegét, mely 100 millió lej részvénytőke és 251.962.809 rendes tartalék mellett 199.427.713 lej tiszta nyereséget mutat ki. Ezen összegben az első felév nyereségeyenleg-áthozata 56.611.485 lejjel szerepel. A bruttó nyereség terhére s a különböző alapok dotálására összesen 195.600.000 lejt fordítottak. Mindezen számokból megállapítható, hogy a Banca Nationala 1927. év nyeresége 43 millió rendes tartalékok összegét, vagyis 10 lejjel haladja meg a részvénytőke és

a rendes tartalékok összegét, vagyis 112%-os nyereséget ért el.

Az utóbbi tíz év alatt összesen nem fordult elő annyi inszolvencia és bankbukás, mint az elmúlt 1927 évben. Az ország gazdasági tényezői a Banca Nationalától várta a szanalást, azonban mindhiába, mert a bank inkább a nagyobb profit elérését tartotta szem előtt.

A 21 milliárdos bankjegyforgalom az elmúlt évben is inkább csökkenő, mint emelkedő tendenciát mutatott. Az a helyzet, hogy a bankjegyforgalomnak 1926 év végén alig 47%-át tette ki a leszámított váltók összege, az elmúlt évben rosszabodott, amennyiben a leszámított 47 százalékról 43 százalékra süllyedt. Az eszkompt összegéből a fővárosi intézetek 61 és fél százalékot, a vidéki intézetek

38 és fél százalékot kaptak.

A Banca Nationala és az állam között két évvel ezelőtt létrejött egyezmény hatása a Banca Nationala rentabilitására különösen az elmúlt évben bontakozott ki teljes egészében. Az 1926 évi mérleg még meglátszott az átmenet, az 1927 évi mérleg azonban oly üzleteredményről számol be, amilyennel Európa kevés jegyintézete dicsekedhetik.

Gazdasági életünk leromlásának egyéb kénytelen kizárólagos előidézőjeként a termelési tényezők dezorganizáltságát tekinthetjük. Ezzel szemben mindenütt, úgy az állami, mint a magán gazdasági élet a normalizálódás felé törekszik. Nálunk ennek a törekvésnek csupán embrionális kísérletei vannak meg.

A kamatuzsora tekintélyes részben oka a bekövetkezett inszolvenciáknak és az ezzel kapcsolatos fejlődés fennakadásának. Azokat a kísérleteket, amelyek a kamatuzsorát igyekeznek megszüntetni, komolytalanoknak tekinthetjük mindaddig, amíg pénzügyi politikánk gyökeres változásokon nem megy keresztül. Európa majdnem minden államában 6-9%-os kölcsöntőkével dolgoznak. És a jó bonitású cégeknek ezen a kamatbázison korlátlan hitel áll a rendelkezésükre. A kölcsöntnyújtó intézetek a kamatok alapján is elérik rentabilitásukat és e cél érdekében az illető államok jegyintézete nemcsak anyagi, de morális eszközökkel is hozzájárulnak a kamatok normalizálásához.

Nálunk is hat százalékos a kölcsönök utáni kamatbázis, de a nemzeti bank még is saját tőkét meghaladó nyereséggel dolgozik. Ebből a tényből igen sok intézet arra következtet, hogy ha a jegyintézetnek szabad egy év alatt saját tőkét meghaladó nyereséget elérnie, miért ne volna szabad más intézeteknek tőkéjük harmadát vagy felét megkeresni és ha ez nem megy hat százalék mellett, természetesen 30-35% mellett dolgoznak.

A Banca Nationala egyébként a kimutatott 199 millió nyereségből 88 milliót osztalékfizetésre fordít (440 lej részvényenként). Az állam 30%-os nyeresége 43 millió 182.651 bonifikációjával lesz kiegészítve.

Tízmillió dolláros stabilizációs beföldi kölcsön felvételét ajánlják a külföldi szakértők. Bratiannu Vintila hosszantartó tárgyalást folytatott Monet és Joze ismert párisi bankárokkal. A tanácskozásokból kiszivárgott hírek szereint, a két pénzügyi szakértőnek az a véleménye, hogy a lej mai árfolyamának biztosítására egy tízmillió dolláros kölcsön elegendő volna, ha a „prin noi insine” elve alapján akarná megoldani a stabilizációt Bratiannu Vintila. Természetesen ez esetben a Banca Nationalának és az ország összes bankjának fokozott áldozatkészséggel és támogatással kell a stabilizáció sikerének biztosítására szentniük.

Általános szénbányász-sztrájk Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A kormány kezdeményezésére indult ak-

ció a szénbányászok és a bányatulajdonosok között meghírsult. Ehhez képest a sztrájkbizottság elrendelte a bixi, toplitzi és komotai bányakerületekben a sztrájkot. A sztrájkban harmincezer szervezett és tízezer szervezett munkás vesz részt.

A prágai terménytőzsdén bevezetik a határidőüzletet. A prágai terménytőzsdén nagy érdeklődéssel várják a tengeri határidőüzletének tervezett bevezetését. A terménytőzsde vezetősége most azzal a kérdéssel foglalkozik, hogyan akadályozza meg a határidőüzletben a játékokat. Valószínű, hogy azokat akik a határidőüzletben kivonják magukat a fizetési kötelezettség teljesítése alól, ki fogják zárni Csehszlovákia terménytőzsdéről.

Megbízható משר של פוסט
italok
árjegyzéke

50 literen felüli hordókban, ab Simleul állomás — hordók felszámlítva, utánvétellel.

Bor 16 és 18 lei literenként
Különleges 22 és 28 lei literenként
Szilvorium 155 l i 00°-ként
Sepró 175 lei 100°-ként

Nagybani vételnél engedmény és fizetési feltételek

Megrendelések
M. CSENGERI, Siml.-Silvaniei

Nyomdák!

Kidd, London
festékei a legjobbak, legolcsóbbak. Kérjen ajánlatot a romániai vezérképviselőtől: **Sepage papírraktár, - Cluj**

Disztrózsakat
a világ legszebb fajtáit elismert kitűnő minőségben szállít

Mühle Arpad
kertészeti telepe — Timisoara
Arjegyzék díjtalan és portómentesen

Vidámság és derű
lesz otthonos mind a zsidó háznál, ahol

Jüdische Schwänke
zsidó vicc és anekdotagyűjteményt olvassák. 270 oldalon, finom, rendkívül csinos vászonkötésben. Összeállította a nálunk is jól ismert Immanuel Olschwanger.

ára 230 lei.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Telefon 13-00

Téli fűtésre
1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt lefűtő házhoz szállít

750

FISCHER
Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 15

Tőzsde

A piac lanyha volt és üzletlétlen

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3142-47	—	—	48950	3143	11006	13659	649275	192350
Newyork	163-6350	51987	51987	2544	16325	57280	71610	3375	—
London	796-97	2534	253380	12402	796	278350	3461	164475	487 40
Páris	642-45	2043	2043	—	643	224870	2783 1/2	13266	393
Milano	865-70	2733	2732	13480	864	302970	3783	17878	529 50
Prága	484-485	1541	1541	—	485	169550	210350	—	29570
Budapest	2855-65	9085	9085	—	2860	—	12409	58380	—
Belgrád	—	91325	91350	—	285	1 05	124762	592850	17625
Bukarest	—	318	319	1565	—	350	4352	2067	62
Vársó	—	5820	5830	—	1850	642	7962	37860	—
Bécs	2295-2305	7320	7320	—	2302	8060	—	4752 25	—
Berlin	38-3925	123	12391	—	3902	13645	16930	80440	—

Száz lej árfolyama: Zürich (uto) 319 Páris 1565 Budapest 351 Bécs 43487 Prága 2067.

Kedd, 1928

APRÓ
Egyszeri közl. betűvel 10 lej. Álláskeresők. Apróhirdetéslevelet csak a mellékeltével elői

Csinosan buta szoba 2 szemé szére kiadó. Str. 4. ss.

Utazói állást rövid- és n. áru szakmában, saját vevőkörrel. Cim a kiadóban

Egy szerényen t. zott szoba az. kiadó Timár-u.

Könyvelő
mérlegkészítést rövidben időn belül sajátíthatja. — módszerrel oktatásos feltételek. Megkereséseket perit contabili- alatt a kiadóhoz kérek.

Libraria fond.
Anton Rosenz
Cluj Kolozsvár Mihai Vit. 38. Széchenyi-t. שטיבלען תפילין מחזור Grosshandl.

Lakotársnői magányos n. terje Amerikában. Cim a kiadóban

Eladó egy hangu mesterh. Cim a kiadóban

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékeve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Csinosan butorozott szoba 2 személy részére kiadó. Str. Paris 4. ss.

Utazói állást keres rövid- és német nyelvi ismeretekkel, akinek saját bevételt kell teremtenie. Cím a kiadóban.

Egyszerűen butorozott szoba azonnalra kiadó Timár-u. 16.

Könyvelést és mérlegkészítést leg- rövid időben tudunk el- sajátíttatni. — Kitűnő módszerekkel oktat, elő- nyos feltételek mellett. Megkereséseket „Ex- perit contabil” jellege alatt a kiadóhivataltba kérek.

Libraria fond. 1890
Anton Rosenzweig
Cluj Kolozsvár, P. Mihai Vit. 38. (volt Széchenyi-tér)
ספרים
צייתת מיוחדת
Grosshandlung

Lakótársnőt keres magányos nőnek, kinek férje Amerikában van. Cím a kiadóban.

Eladó egy kiváló hangu mesterhegedű. Cím a kiadóban.

Jobb varrónő házak- hoz ajánkozik. Angol és francia munkában perfect. Salamonné, Str. Romulus 2.

Butorozott szoba intelligens fiatal leány- nek, fűrdőszoba használattal, azonnal kiadó.

Vannak gy. szép ur- ssobabejártó est. — Cimeket a kiadóba.

Furnérok — új választékban, tartányosan Malom- utca 28. sz. alatti yári lerakóban kedvezően besze- rezhetők

Kirakatrende- zőt keresünk má- cius 1-re. Ignatie Le- neberger si fiul cé- Lugoj. Ajánlatok íze- tési igények megjel- lésével. 12.

Egy-két urleány intelligens családjánál belvárosban kü- lö szobában, fűrdőszoba- ba használattal olcsó lakást kaphat. Cím a kiadóban.

Lakótársat keres in- telligens izr. fiatalle- ny. Zongora haszná- lat. Levelet „Be- város” jelígen a ki- adóba.

Kirakat- rendező fiatal se- gédet keresek a férfi- ruha, cipő, urdivat szakmájában azonnal beépítésre. Ajánlatok bizonyítvány másola- tokkal. Goldmann Her- man, Reghin 133

Bizalmi állást ke- res helyesen nyugdíjas pántárnok, aki több nyelvet beszél. Cím a kiadóban.

Butorozatlan nagy szobát keresek belvárosban. Cím a ki- adóban.

Két-három szobából álló irodahelyiség keresetek a Főter közelében. Cím a kiadóban.

Kiadó a belvárosban szépen butorozott kü- lönbefajta ketszemé- lyes szoba, fűrdőszoba használattal. Cím a kiadóban.

Zongoraórákat ad vevőket ak émis- ta esetleg gyakorlással. Cím a kiadóban.

Erőhajtásra be- rendezett, 26 gépes férfifehérnemű üzem- tarsat keres, vagy el- dó. Cím a kiadóban. 108

Hosszabb irodai gyakorlattal bíró mér- legképes könyvelőnő állást keres. Cím a kiadóban. 3670

Egy értékes szép széfer thora eladó. — Ajánlatokat a kiadó- hivatal továbbít. 3678

Eladó egy fekete ebédőberendezés, ugyanott Réval lexikon Cím a kiadóban.

Perfekt gépirónőt keres nagyvállalat. — Ajánlatok „Perfekt” jelíge a kiadóba.

Román, német és heber órákat ad dip- lomás tanár. Cím a kiadóban.

Elegánsan buto- rozott, kü- lö befajta szoba, fűrdőszoba használattal, azonnal- ra kiadó. Cím a ki- adóban. 109

Keresünk gép- írni tudó perfect köny- velőnőt, német nyelv- tudással előnyben. — Ajánlatokat Uj Kelet kiadóhivatalába „Szombaton zárva” jelíge.

Hajhullás és hajkorpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol” — Kiváló minden gyógyszerárban és drogueriában

Bőrszakmá- ban, izr. elita kato- ni viselt fiatalleány állást keres. Cím a kiadóban. 124

„OMNIA”

kereskedelmi ügynőség és adás-vételi iroda **DEVA** Str. — príncipele Carol 4.

vállal mindennemű képviselőteket

Ház és ingatlanfogalmi iroda. „Capax” kézi téglaprés lerakatai

Elegáns, szép, olcsó és tartós

fiu és leányka kabátokat és mindennemű gyermekruhát

Glantz Szidi

gyermekruha szalonjában varrasson Főter 10 szám alatt

Viktoria

(Cégtulajdonos: FISCHER RUDOLF)

butoraktár

Cal. Regele Ferdinand 40. sz. alól átköltözött Str. Reg. Marin 9. sz. alá, saját házába. Az átköltözéssel kapcsolatosan az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított áron szerzethetők be.

Telefon: 7-39.

A CLUJI

TACAMUL

ezüstárugyárban készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen gyárjellettel van ellátva.

800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb eszközlet- ben megrendelhetők. Visszonteladóknek: „TACAMUL” Ezüstárugyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Tacamul”

Veszek házakat Németországban

főleg Berlinben „Schwartzkauf” meg- támadással is. **Mór Rimóczi** szállítási vállalat. Cluj, pályaudvarral szemben. Telefon 864. Sürgőnycim: „Probrute”

RÓRIF

cipesznél Szép-utca 2. szám alatt ké- szülnek legújabb divatu cipő különlegességek

Jüdisches LEXIKON

UEBER 230 MITARBEITER

jüdische Gelehrte, Fachschriftsteller, Männer und Frauen der Praxis, Rabbiner, Bibliothekare, Dozenten und Redakteure haben sich mit den Herausgebern **dr Georg Herlitz** und **dr Bruno Kirschner** und den Fachredakteuren Prof. dr. Ismar Elbogen, dr. Josef Meisl, dr. Aron Sandler, dr. Max Soloweitschik, dr. Felix A. Theilhaber, Dr. Robert Weltsch, Rabb. Dr. Max Wiener vereinigt, um dieses

Standardwerk des Judentums

in achtjähriger, sorgfältigster Vorbereitung zu schaffen. Aus dem Kreise der Mitarbeiter nennen wir: Julius Bab, Rabb. Dr. Leo Baeck, Prof. Ed. Baneth, Prof. Umberto Cassuto, Prof. Arth. Cohen, Prof. Simon Dubnow, Dr. Alfred Einstein, Dr. Ismar Elbogen, Rabb. Dr. Felix Goldmann, Prof. Alfred Grotte, Prof. Julius Guttmann, Doz. I. Heinemann, Dr. Ludwig Holländer, Prof. Sam. Krauss, Chefredakteur Dr. Richard Lewinsohn (Morus), Prof. Ed. Mahler, Prof. Siegr. Marck, Prof. I. Markon, J. Mi ses, Leo Motzkin, Arno Nadel, Dr. Paul Nathan, Prof. Franz Oppenheimer, Chefredakteur Dr. Felix Pinner, Jakob Rosenheim, Prof. Gottfr. Salomon, Rabb. Dr. Caesar Seligmann, Prof. D. Simonsen, Nahum Sokolow, Doz. H. Torczyner, Prof. Gotthold Weil, Prof. Ch. Weizmann, Arnold Zweig usw.

Umfang: Etwa 180 Bogen Lexikonformat, also ca 3000 Seiten. — **Erscheinungsweise:** Der erste Band ist bereits erschienen, der zweite erscheint im März 1928, die letzten bis Ende 1928. Ausser der Band-Ausgabe erscheint gleichzeitig eine Ausgabe in etwa 15 monatlichen Lieferungen. — **Preis:** Ausser der Lieferung, die monatlich je 9 Mk. kosten erscheint das Werk in vier Buckram- (Ganzleinen-) oder Hableder-Bänden zum Preise von je

35 Mark bzw. 44 Mark

BESTELLZETTEL

An Uj Kelet könyvosztálya Cluj

Aus dem Jüdischen Verlag G m b H, Berlin W 57, bestelle ich: _____ Expl. des vierbändigen Jüdischen Lexikons, herausgegeben von Dr. Herlitz und Dr. Kirschner in Ganzleinen zum Subskriptionspreis von je 35 Mark pro Band in Hableder zum Subskriptionspreis von je 44 Mark pro Band

Ich verpflichte mich, alle vier Bände, die einzeln nicht abgegeben werden, sofort nach Erscheinen zu dem festgesetzten Subskriptionspreise abzunehmen; dieser Preis ist auf Grund eines Gesamtumfangs der vier Bände von 180 Bogen (inkl. Illustrationen usw.) errechnet. Bei einem Mehrumfang erhöht sich der Preis des letzten Bandes entsprechend.

Unterschrift (bitte deutlich) _____ Datum _____

Genau Adresse _____ Ausschlüsslicher Gerichtsstand des Ortes der Buchhandlung bzw. Amtsgericht Berlin-Mitte. Eigentumsvorbehalt nach § 455 BGB. — Nichtgewünschtes ist durchzustreichen

Rahel istennel perlekedik

Írta: Stefan Zweig

— Legenda —

Fordította: Gaál Gábor 2

— Így beszélt atyám Leához, aké remegett félelmében és hallgatott.

— Alig hallotta szívem e család bészédét, tüstént haragra lobbant atyám, Labán és nővérem, Lea ellen. — Ó bocsásd meg, Uram! De gondold meg, Uram. — Ó gondold csak meg, hét évig szolgált Jákob egyedül miattam, hét éven keresztül szűkölködünk a szerelemben egyik a másikért s most a nővér ölelje át azt, aki bensőségesebb volt lelkemnek saját testemnél? Akkor makacsul felágaskodott az eszem és fellázdattam atyám ellen. — Ó Uram, fellázdattam atyám ellen, úgy, ahogy a gyermekeim fellázdattak most Te ellened, örök atyjuk ellen, mert ezt is ó Uram, Te töled nyertük, hogy a nyakunk gögősen nő a haragban, amint valami igazságtalanság történik velünk. Így futottam titkon Jákobhoz és intettem suttogva, hogy óvakodjék, nehogy atyám holnap helyettesem egy másik asszonyt szerezzon be néki. S hogy járatos lehessen mindenféle csalafintasággal szemben, megtanítottam egy ismertető jelle. Az ismertető jel pedig az volt, hogy a menyasszony, mielőtt sátrába lép, háromszor egymás után homlokon csókolja. Jákob pedig megértett engem és megjegyezte a jelet.

Este elkészítette Labán Lea menyasszonyi fátylát. Kétszeresen körülírtolyozta arcát, nehogy Jákob időnként, mielőtt teste mivoltáról rájönne, megismerje a fátyol mögöttit. Engem az életházba küldött, nehogy valamelyik szolgáló figyelmeztessen s engem, csalottat időnként előjvon. Ott a sötétben egy bagoly ült s ahogy az órák nőttek az estbe, úgy nőtt a fojtott harag szívemben, hogy azt gondoltam csukló mellemben szét kell szakadni a fájdalomnak. Hiszen Uram te tudod, mert testvéremtől irigyeltem Jákobot ágyvástársul. Fogaimmal az öklömet martam, midőn alant a cimbalmok ujjongása rákezdett s a fájdalom s irigység úgy szaggatták a lelkemet, mint két oroszlan.

— Így fekiüdtem bezárva és elfedve és ettem a magam mérget és már sötét volt a tető alatt, a bensőmben lévő sötétséghez hasonlatos, amidőn egyszerre csak felnyílt az ajtó. És ime nővérem, Lea volt az, aki titkon hozzáim osont menyasszonyi utja elől. Már a lépéseiről felismertem és jóllehet megismertem, ellenségesen elfordultam tőle, mintha nem ismerném meg, mert a szívem kemény volt irányába. Lea azonban szeliden közeledett hozzám, kezével gyöngőden megérintve hajam s amint felpillantottam, láttam, hogy szemé csillogat a félelem fellege fátyolozta be. Lásd Uram, — igen én bevallok neked, ebben a pillanatban ujjongott bennem a gonosz. Jól esett nekem a szorongása, jólesett a félelme s mint a bosszu líhegett át az a kívánság, hogy néki szintén keserű legyen az én násznapom. A boldogtalan azonban nem is sejtette gonosz öröfem, hisz az anyatejet testvérien osztottuk meg egykor, gyermekkorom óta zavartalanul szereltük egymást. Ezért bizalmasan közeledett felém és átölelte vállam. Ajkai azonban még sápadtan remegtek a félelemtől, amidőn panaszkodott:

„Hogy történjen ez Rahel testvérem? Olyan nagy a fájdalom amiatt, amit atyám tett. Töled elvette a szerelmet és nekem adta. — nekem azonban ellenszenves a jámbort megcsalni, mert hogy mehetnék én felemék fölve ahhoz, aki téged kíván és hogy csatlakozhatom hozzá. Érzem, hogy a léptem nem akar vinni s a szívem lebeszél, fé-

lek Rahel, én félek, mert hogyan lehetséges az, hogy első szempillantásban fel ne ismerjen? És a szégyen nem fog-e hétszeresen behullani, ha házából és sátrából érintetlenül kiűz? Harmadiziglen fognak ujjlag csufolni a gyermek: ez az a Lea, a rut, aki szeretkezni egy férfihez futott, hogy megismerje a szerelmet, akit azonban a férfi kidobott, mint egy riühes állatot. Mit tegyek Rahel, segíts kedves testvérem, merészeljek-e erre az útra lépni, vagy pedig dacoljak atyámmal, akinek keze súlyosan nyugszik mirajtunk? Mit tegyek Rahel, hogy Jákob időnként fel ne ismerjen, hogy a szégyen rám, a bünnélküire, ne hulljon? Segíts Rahel testvérem, segíts, a Legirgalmasabb nevében könyörgök neked.”

— Uram, a harag még dacosan feszült testemben, s jóllehet szerettem Leát, a gonosz még mindig ujjongott bennem s Lea félelme úgy gyönyörködött, mint egy pompás eledel. Amidőn azonban Uram a Te szent nevedet, a Te legszentebb nevedet, a legirgalmasabb nevet kimondta. — akkor Uram, tüzes sugár járt át, kitárgult testemben összerázkódott szívem s a te jószágod hatalmát és irgalmad mámoros erejét Uram, édesen éreztem beáradni első-

már Lea megvigasztalódott s a menyasszonyi sátorba készült. Midőn azonban felállt a földről, ismét elhomályosította szemét a gond és ismét sápadtan remegett ajka:

„Köszönöm neked, jószágos testvérem, — mondotta. „Köszönöm, a meghagyásod szerint akarok cselekedni. Am mi történik akkor, ha még ez a jel sem vezet félre? Adj még egy tanácsot testvér, még egyszer okosíts ki engem. Mond meg, mit tegyek, ha a te neveden szólít meg engem? Várhatok-e én hallgatagon, ha a neveden szólít, mint a völgyény a menyasszonyt, holott a saját hangomon nem beszélhetek anélkül, hogy a csalást időnként előte fel ne fedezze? Mit tegyek testvér, ha hozzám beszél, hogyan válaszoljak én a te hangodon, ha kérdez? Segíts rajtam Rahel, te okos és segítségelti, segíts rajtam, a Legirgalmasabb nevében.”

— És másodszor is Uram, amidőn a Te legszentebb nevedben esedezett, másodszor is áthatott az a tüzes sugár rajtam és eloszlott lelkemben minden keménységet, úgy annyira, hogy kivilágosodott és kinyílt fájdalom veszedelmében. És másodszor ragadtam meg saját sikitó szívemet, másodszor tapos-

Bükk bél deszkát

előírt dimenziókban.

Prima tölgyrönköt, 40 cm. vastagságtól felfelé, bármilyen nagy mennyiségben, a lehető legolcsóbb árakon

VÁSÁROLOK.

Ugyanígy ennek megfelelő

tölgyerdőt is!

FEUERSTEIN KÁLMÁN Fehereskedő Cluj, Calea Victoriei Nr. 61.

tétült lelkemben. Mert az Uram, a Te örök csodáid egyike, hogy a saját testünk fala lebul előtünk, amint a hozzánk közelálló kínjairól értesülünk s szeretettel oldódunk fel fájó szívén. Egyszerre, mint a saját félelmem, éreztem a nővéremet s már nem az én fájdalomra gondoltam, hanem egyedül az ő kiáltó veszedelmére. És résztvevően testvérem szenvedésében, én, a Te balga szolgálód, megkönyörültem rajta. — Ó Uram, most hallgasd meg a szavam! — megkönyörültem rajta abban az órában, mert könnyezve állt előttem, úgy, ahogy én könnyezve álllok előtted. Megkönyörültem rajta, mert irgalmasságomra hivatkozott, úgy, amiként én hivatkozom most a Te irgalmasságodra, égő ajakkal. És magam ellen tanítottam ki, miként álltassa el Jákobot és elárultam néki a megbeszélt jelet. Én mondtam meg, hogy csókolja háromszor homlokon Jákobot, mielőtt sátrába lép. — igen, Uram — én, Rahel, így árultam el Jákobot és a saját szerelmem a Te szereteted miatt. Miután pedig megtettem és Lea megértett, akkor már nem tudta tovább tartani magát s a lábaim elé omlott és csókolta a kezeim és a ruhám szegélyét, mert azt is Te rendezéd az emberben, hogy bárhol is érezze szent jószágod nyomát, elfogja az alázat és köszönetet rebeg. És mi átöleltük egymást és csókolgattuk egymást, könyveink sójába áztattuk meg orcánk. És

tam lábbal a fájdalmast alá. S amidőn felemeltem és ismét felfogtam, kegyes volt a könyörülettől és minden áldozatra kész. Így válaszoltam neki:

— Vigasztalódj, Lea testvérem. És ne aggódj magadért. Mert a Legirgalmasabb miatt vállalom, hogy Jákob mindaddig ne ismerjen meg, amíg testedet meg nem ismerte. És pedig: mialatt atyám téged fátyolba köt, belopódom Jákob kamrájába és ott a sötétségben lekuporodom nászágya mellé. S amidőn megszólít, helyetted én fogok válaszolni az én hangommal. Ezáltal gyanuja eloszlik és át fog ölelni s a te testedet fogja beáldani magjaival. Ezt pedig Lea a szeretet miatt teszem, amivel gyermekkorunk óta egymásért csüngtünk és a Legkönyörültebb miatt, akinek könyörögtél, hogy egykor ő is könyörületes legyen gyermekeimmel szemben, bármikor esedeznek hozzá legszentebb nevében...

— Uram, ekkor átölelt Lea, megcsókolt ajkam s egy másik, egy ujjászületett kelt föl az elgyőtrött helyett a térdeiről. Gond nélkül ment el tehát, hogy a fátyol árnyékai közt felajánlja magát Jákobnak, én pedig tettem a magam keserű köteletségét; titkon beosontam Jákob sátrába s a sötétségben elrejtőzködtem, szorosan fekhelyem mellett. A nászra lépők kíséretétől csakhamar bezengtek a cimbalmok s már mindketten a bejárat árnyékában álltak. Mielőtt azonban Jákob a fátyolos

alakra a küszöb áldását megadta volna, egy kis ideig tétovázott, mintegy várván titkos jelemre. Ekkor Lea, utasításom szerint, háromszor homlokon csókolta, Jákob pedig megnyugodván a jelekben, szeretettel vonta Leát magához, engem, sejtve és vitte fekhelyére, egy lélekzetvételyire rángó ajkamtól. Mielőtt azonban átölelte meg, kérdezte még:

„Tényleg Rahel vagy te, akit érzek?”
(Folyt. köv.)

Az Uj Kelet könyvosztályának könyvjegyzéke

Zsidótárgyú könyvek

S. I. Agnon: És a meggörbödött kiegyenesedik	40
S. Alechem: Legegett nemek	30
Bin Gorion: József és testvérei	30
Fényes Samu: Jidli első változása	50
Giszkaia János: Titok	15
Kaczer Illés: Golem ember akar lenni	15
Max Nordau: Dr. Kohn	50
Zengő hárfá (Antológia)	30
Kabbalisták és csodatevők	30
Biró Lajos: A zsidók utja	35
Goldmann: A zsidó nemzet követelése	10
Sch Gorelik: A Cion és a Golusz	15
Grotó Mór: Zsidó Renaissance	30
Herzl: Zsidó állam	30
Majrovits N. Jehuda: Tóra és a cionizmus	10
Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben	10
Paneth Hermann: Utazásom a Szentföldön	10
N. Sokolow: Uj zsidó	25
Giszkalay: Támár	70
Goldschmidt: Egy zsidósors (I. II. III. köt.)	140
Giszkalay: Jönni fog még egy Kippur napja	120
Ben Ami: Uj Palesztina	50
Lacratella: Silbermann (Egy zsidó fiu története)	60
Fürst: Zsidó történet — zsidó kultúra	50
Mendele: A sánta fiske	80
Ujjvári: Tulsó parton	70
A Talmud könyvei (I-II-III-IV) füze a (I-IV) kötet	280
Heinrich Heine: Bacharachi rabbi	55
Kiss József: Jokii (regény)	40
Dániel kövönök magyar fordítása	40
Fürth Margit: Gyuri gróf	55
A nőmetálvi kispán (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára)	40
Ben Ami: Palesztinai és egyiptomi utimutató	40
Ossyp Dumow: Szomorúságának énekese	60
Benoit: A táncosnő	140
Schnitzler: Eiza kisasszony	120
Süie: A bolygó zsidó (I-II)	400
Feuchtwanger: A herceg zsidója	235
Langenscheidt: Gróf Kohn	143
Dr. Krausz: Zsidó Palesztina 4 évezreden keresztül	35

Legelőnyösebben

vásárol

Szőnyeget Linoleumot Ottomán-takarót Futószőnyeget

Románia legnagyobb szőnyegáruházában

HAAS LIPOT

Cluj, C. Reg. Ferd. 6.

Oradea-Mare, Timisoara

Kokos szőnyegek és lábtörlok a legnagyobb választékban

A MATILD-viz gyógyítja a hurutos betegeket

Nyomatott a „Cautea Românească” körforgógépén, Str. Dorobanilor 14-16.